

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hoči sam po nje, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torika opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Srditi boji v Karpatih in Bukovini.

Naš uspeh ob Laborci. — 7570 Rus v ujeti. — Krvavi boji pri Lupkovu in Užoku. — Pri Čisni in Baligrodu smo se nek. liko umaknili. — V Bukovini uničili dva ruska bataljona. — Srbi so se skušali izkrcati na Ciganski otok, a bili pregnani. — Boji med Srbi in bolgarskimi četaši. — Francozi hočejo prebiti nemško bojno črto. — Turška vojna ladja se potopila. — Med Kitajsko in Japonsko so še ni odločilo.

Slike iz vojne.

Prestolonaslednik pohvalil slovenskega vojaka.

Janko Fistravec, doma od Sv. Marjete pri Moškanjcih, sedaj poddesetnik pri 84. pešpolku, piše dne 25. marca g. Jožefu Lah v Oslušovce pri Veliki Nedelji naslednje:

Preljubi Jožef! Spet se obrnem v mislih v preljubo slovensko domovino in Te prosim, da bi mi razodel, kako je kaj doma. Tukaj na Rusko-Poljskem se zmiraj spreminjajo dogodki.

Dne 1. febr. nas je prišel nadzirat naš prestolonaslednik Karl Franc Jožef. Nadvojvoda je vsakega vojaka, s katerim je prišel v dotiko, posebej vprašal, kako se mu godi. Tudi mene je vprašal, od kod sem doma in kaj sem v civilu ter kako dolgo sem že v vojski. Ko sem mu na vsako vprašanje korajžno odgovoril, me je pohvalil. Rekel je, da je zelo lepo od mene, da sem že od začetka v vojski.

Dne 21. februarja smo bili vojaki 1. bataljona 84. pešpolka skupno pri sv. maši, dne 22. februarja pa skupno pri velikonočni spovedi in dne 23. pa pri skupnem sv. obhajilu. Naši vojaki so molili, da še mogoče nikdar tako. Vsak se je priporočal preljubemu Bogu in ga prosil za srečno vrnitev v predrago domovino. Dne 26. februarja pa sem spet prišel v rove prve bojne črte in sicer 500 korakov pred sovražnika. O moji prvi hišici sem Ti že pisal, kaka je bita, sedanja pa je takale: Sedem metrov dolga in tri metre široka izkopana jama, katera je pokrita z drevjem in zasipana z zemljo. Na eni strani je iz jame luknja, skozi katero se lahko splazi človek. V tej hišici prebivamo dva četovodja, dva poddesetnika in sedem pešcev. Postelja je seveda slaba. Pa da bi se le zmiraj taka bila. Vojaki si žvižgamo in prepevamo, da je veselje. Moji tovariši razlagajo tako smešne povesti, da bi mnogokrat lahko popokali od smeha. Res, veselo je kakor da bi ne bilo v vojski. Ruskim krogom smo se privadili kakor kure koruzi. Razložek je le ta, da nam krogle bolj škodujejo, kakor kuram koruza. Smrti se tudi več ne bojimo, kajti bela žena ni pri nas nič nenavadnega; smrt se šopiri vsak dan okoli nas. Nekatere dni ima velike uspehe, dostikrat pa se menda žalostna poslovi od nas. Če je bela žena vesela, pa mi žalujemo za svojimi prijatelji, ki se poslavljajo od nas. Če pa je smrt žalostna, pa mi prepevamo, ker smo sami junaki skupaj, ki se bomo za dom in cesarja.

Izvedel sem, da so Te tudi potrdili za vojaka. Ne žaluj radi tega, bodi ponosen, da si krepak mladenič slovenske krvi. Za domovino se boš bojeval, za njo boš prelivaj svojo kri. Bodi udani hlapec cesarju in Bogu, da Ti bo enkrat usmiljen sodnik!

Pozdrave vsem domačim in kolegom v bodoči službi! Ivan Fistravec.

General med slovenskimi vojaki pri sv. obhajilu.

Ivan Tratnik, četovodja pri 87. pešpolku, pionirski oddelek, doma iz Zadretja, nam piše s severnega bojišča:

Z veseljem Vam naznanim, dragi rojaki, da Vaši snovi, bratje ali možje pešpolka št. 87, kakor so zvesti v vojaški službi, tako se na bojišču zavedajo tudi dolžnosti do Boga.

Veselje se je videlo na obrazih naših fantov, ko so izvedeli, da je polkovno poveljstvo izdalo dovoljenje, da sme vsak opraviti sv. velikonočno spoved. Ginen je človek, ki opazuje vrle Spodnještajerce, kako pobožno se pripravljajo na sprejem sv. zakramentov ter s spoštovanjem pristopajo k mizi Gospodovi. Res, kakšna sprememba! Oni, ki so kakor levi v boju in neustrašeni pred sovražnikom, se klanjajo pred Najsvetejšim ter mu izkazujejo vredno mu čast in zahvalo. Vojaki ga prisrčno prosijo podpore in milosti še v bodoče.

V vednem spominu mi ostane oni srečni in veseli dan, ko sem v družbi gospoda generala pokleknil k obhajilni mizi ter smo tako skupno prejeli sv. obhajilo. Ta dan si bom zabeležil kot najsrčnejši dan, kar sem jih preživel v sedanji vojski.

Kaj ne, lepo in posnemanja vredno! Vsa čast našemu vrlému in priljubljenemu gospodu podpolkovniku Hoznerju, kateri po očetovsko skrbi za nas, svoje podložne, ne samo v bojih, pohodih i. t. d., temveč

LISTEK.

Volčja - dolna.

(Vojni kurat Januš Golec.)
(Konec.)

Nekateri so kar vstali in urnih korakov ostavili kavarno. Občni beg pa se je polastil vseh, ko si je Franc brez vsakega sramu odpel bluzo, se jel drgniti in iskati uši. V par trenutkih je bila kavarna prazna in sedela sva sama pri fraklih in se čudila bojazljivosti onih ljudi, ki dan za dnem mažejo po časnikih, da so očitivi. O teh ljudeh še v miru par člankov, ko bo tudi moje pero bolj slobodno.

Drugi dan sva hotela v kopalšče, a so naju tudi od tamkaj odgnali z različnimi izgovori. Oba sva se pač vospela do prepričanja: vojak iz fronte spada v bojno črto, ne pa v mesto! Popoldne sva zajezdila konje in: Adijo Przemysl! Nisem te videl od tedaj več. Med ježo sem kmalu dognal, da se tudi moje konju ni bolje godilo v mestu kot meni. Kljuse se je vedno bolj spoditkalo vsled slabosti in prepričan sem bil, da mi omaga na potu, če mu ne okrepim vsaj nekobko gladnega želodca. Zavil sem k nekemu trenu na bližnjem travniku in prav ponižno prosil poveljujočega častnika za perišče ovsa, sicer mi konj omaga in se zvrne v jarek. Častnik je naježil obrvi in me vprašal, odkod prihajam in kaj sem iskal v mestu. Povedal sem mu prav po resnici in popisal celo potovanje. Ob koncu moje povesti se je nekako skodražljivo nasmehnil in menil: gospodje, ki lahko iz fronte jezdi v mesto na sprehod in zopet nazaj, naj si le sami krmijo konje, za izletnike nimamo ovsa. Adijo! Častnik je imel sicer popolnoma prav, a najbolj je občutil to odklonitev moj konj, ki je kljub ostrogam stopical se bolj počasi kot doslej. Prikreval sem korakoma srečno do našega tréna in to je znalo menda tudi moje kljuse. Niti ostroge, niti palica ni pomagala več. Moral sem razjahati in peljal sem ga prav po

časi k našim postojankam, ki so uljudno postregle meni in konju. Drugi dan okoli poldne sem prijezdil v Volčjo dolno k našim baterijam in si zopet popravil želodec. Namenil sem porabiti ruski strelni odmor in v tem precej varnem času sem hotel pojezditi v našo gozdno postojanko. Prosti čas do 4. ure popoldne sem porabil v to, da sem z našim mesarjem iskal tele po vas. Iztaknil sem ga slednjič in poslal mesarja v hlev, naj ga ogleda in preceni. Jaz sem se napotil v kalupo do gospodarja in vprašal bable, ki se je priznalo za lastnico živinčeta, jeli je tele na prodaj. Reče mi je s solznimi očmi zagotavljalo, da je edini rep, ki je še preostal v hlevu in vsaj tega naj ji še pustim. Dasi imam srce precej zaprti človeški bedi, tokrat bi bil gotovo ustregel prošnji uboge ženice. Komaj prestopim prag kalupe, mi že pride mesar ves okrvavljen iz hleva in mi prav pokorno javi, da je tele dobre reje, bode gotovo gospodom dobro teknilo in on ga je že zaklal. Pero se mi ustavlja, da bi popisal jadikovanje in tarnanje uboge ženice, ko je zagledala telefa zaklanega v krvi. Molče in s sovražnim pogledom je vzela iz mojih rok znesek 50 kron za tele in odjezdil sem s težko vestjo. Nekaj me je kot črv grizlo in šepetalo: Januš, krivico si storil in prokletstvo tega bableta si si nakopal, ravno danes te lahko zadene na povratku roka pravice. Pa skušal sem sam sebe opravičiti in valil sem celo krivdo na mesarja, ki je kar brez mojega povelja spustil telefa kri in življenje. Jezdil sem počasi in niti enega strela ni bilo slišati, niti ena kroglja ni svignila mimo mene. Čutil sem se že popolnoma varnega, zavil v prikrito kotanjo in začel žvižgati. Moja varnost in veselje pa nista trajala dolgo. Kot strela iz jasnega neba je udaril na moje uho glasen in rezek z-z-z, bum! Zračni pritisk težke granate, ki se je zarila ravno na pot kakih 5 korakov od mene, je bil tako silen, da sem omahnil v sedlu in se zgrudil s konja. Kljuse je zdvijalo v divjem skoku in jaz sem na tleh ležek dobro občutil, da me je nekaj prav občutno udarilo na hrbet. Kakor sem pozneje spoznal, ni bil kosec granate, ampak le

kos trde zemlje, ki jo je granata vrgla v zrak in mi jo pognala v hrbet. Prestrašil sem se tako, da sem bil kot miš moker po celem telesu. Tele, jokajoče bable, kazen božja, vse to se mi je vrtelo po glavi in mi žugalo z maščevalno roko. Sreča, da pri padcu raz konja in udarcu zemlje nisem zgubil zavesti, sicer bi bil zares za vedno izgubljen. Dobro sem znal, da ta granata ni zadnja, ampak da še pridejo najmanj tri do štiri za njo. Skobacal sem na vse štiri in trenutno razmišljal: kam, ali bi bilo bolje naprej ali nazaj? Odločil sem se za naprej. Nisem storil pet korakov, ko sem razločno čul usodepoini: z-z-z in glasni bum! Priromala je druga in se zakopala nekoliko dalje v zemljo nego prva. Dobro si jo pogodil, sem menil, da si jo okrenil naprej, sicer bi te bila druga kot vrabca pognala v zrak. Za drugo ste prižvižgali še dve, ali obe sta se razpočili daleč za menoj. Prikobacal sem v postojanko ves blede, moker od smrtnega strahu, prepaden in brez konja. Tovariši, ki so tudi slišali romati granate nad njihovimi glavami, so si takoj razložili moj strah in položaj ter mi iskreno čestitali, da sem srečno ušel koščeni ženi. Odslej sem romal vsak dan v vas po ščetince, kure in druge potrebe.

Začeli smo si graditi ob robu gozda cele hiše, kajti prepričani smo bili, da bomo morda tukaj prezimili. Kolera se je sčasoma znatno omejila, le uši so nas še mučile. Rusi so sicer neprestano sipali na nas šrapnele in granate, ali mi smo že bili vajeni te godbe in smo se znali skriti pred njenimi učinki. Gotovo, vsak izmed nas je za časa 21 dni vzljubil to samo ob sebi pusto in dolgočasno grabo, ki nas je sicer stala toliko človeških žrtev. Godilo se nam ni slabo, jesti in piti dovolj, a tudi humorja, smeha in zabave ni zmanjkalo. Zelo neljubo nas je po 21 dneh zadelo povelje: nazaj! Res, s težkim srcem sem se ločil iz te grabe smrti, a povelju se je treba pri nas ukloniti. Mačka je grozno mijavkala, ko smo odhajali drug za drugim, a z nami ni hotela. Gotovo se je tudi njej priljubil kraj granat, šrapnelov, uši in kolere.

na skrbi mu je tudi naše dušno stanje. Vrli poveljnik želi, da bi vsak vojak izpolnil svojo versko dolžnost ob velikonočnem času. Samo ob sebi je umevno, da to izvršiti ni lahka stvar na bojnem polju.

Ves navdušen je naš gospod vojni kurat Marko Kranjc, kateri z vso vnmemo dela, da bodo njegovi sedanjí župljani deležni velikonočnega jagnjeta. — Bodi mu prisrčna hvala za njegov trud!

Drugače pa se imamo kakor navadno na bojišču. Kadar pridemo z „moskali“ skupaj, jim ali voščimo srečno rajžo na oni svet, ali pa jim pete namažemo, da lažje bežijo. Tistim, ki niso za prvo ali drugo sposobni, pa dovolimo, da pridejo k nam. Najprej pa se morajo ločiti od svojih pušk, potem morajo vzdigniti roke in čakati, kakor da bi za dež prosili in sicer tako dolgo, da se jih usmilimo ter sprejmemo, oziroma pošljemo v pribežališče grešnikov.

Vsem rojakom mile slovenske domovine, posebno zelenega Spodnjega Štajerja, želimo vesele velikonočne praznike! Zadrecan Ivan Trautnik.

Vojska vsakega izuči, da je Bog nad nami

Ivan Jurman, rezervni desetnik, doma iz Leke pri Savi, piše iz bolnišnice v Gyöngyös na Ogrskem prijatelju v Loko:

Razglednico z veseljem sprejel. Danes Vam na kratko opišem življenje, odkar sem zapustil ljubljeno domovino. Dne 10. decembra sem se odpeljal s 7. pehotno stotnijo iz Celja proti Galiciji. Za dva dni je vlak pripeljal do mesta Bartfa. Izstopili smo ter v mestu prenočili. Takoj sem opazil, da so tu že rogovili Rusi, kajti vrata na hišah, posebno na gostilnah in prodajalnah so bila razbita. Sovražnik je vse prevrgel, da bi dobil kaj plena. Drugi dan smo odrinili za vojnimi tovariši, ki so pred nami pognali sovražnika nazaj. Še le po štiridnevnem pohodu smo došli do pešpolka. Pot smo imeli slabo. Cesta je bila sicer široka, a bilo je na debelo blata. Srečavali smo tren ali ga dohajali, ker v klanecih so težko speljevali. Ob straneh ceste so ležali tu in tam poginjeni konji. Večkrat smo srečali tudi ruske ujetnike. Prvi dan, ko sem s pešpolkom korakal po cesti severozahodno od mesta Jaslo, sem videl prvič mnogo mrtvih vojakov. Po noči smo dospeli v sovražnikovo bližino. Vsaki stotniji je bilo ukazano, kje naj ostane. Zavarovali se smo z okopi. Drugi dan dne 19. grudna sem prišel prvič v granatni in šrapnelni ogenj, naslednji dan pa tudi v ogenj pušk. Čez dva dni proti večeru nas v veliki premoči napade sovražnik. Morali smo se umakniti. Izgube to pot nismo imeli velike. Na bojišču večer smo bili v okopih blizu mesta Zmigrod. Ze po dnevi se je sovražnik začel pomikati proti nam. Naše topništvo je dobro streljalo. Mi vsled velike dalje nismo začeli streljati. V temni noči se priplazijo Rusi v našo bližino. Rusi najraje ponoči napadajo, da imajo manj izgub, ker se ne vidi meriti. Napadajo seveda le takrat, kadar so v premoči. To noč so bili trikrat v premoči. Začel se je na obeh straneh hud ogenj, ki je trajal dolgo v noč. Pozno po noči smo prepustili mesto sovražniku. Izgube smo imeli precejšne. Nekaj naših je bilo ujetih. Sovražnika je tudi gotovo dosti padlo, a v temi se ni videlo. Daleč se nismo umaknili, ker smo morali varovati tren, ki je nemoteno šel nazaj. Tako sem med pokanjem pušk in v mrazu obhajal Sveti večer. Drugi dan smo zopet bili cel dan v okopih. Naslednji dan pa smo odrinili proti Karpatom. Dne 28. grudna smo bili zopet v okopih v nekem hribovju. Tičali smo v blatu, kajti deževalo je že prejšnji dan in vso noč po malem. Popoldne je začelo snežiti. Pokalo je zopet celi dan, osobito popoldne je začel sovražnik hudo streljati na nas. Okrog pol 4. ure pride povelje za umikanje. Splazim se ven, a komaj sem oddaljen kakih 20 korakov, že me zadene strel iz sovražne puške ter mi predere desno bedro; k sreči je kost ostala nepoškodovana. Padel sem na tla ter po štirih lezel navzgor. Krogle so se zarivale levo in desno v zemljo; že sem mislil, da ne bom prišel iz tega ognja. Priporočil sem se Marijinemu varstvu in se plazil dalje skozi grmovje v gozd; dospel sem srečno do njega. Marija me je varovala, da se mi ni še kaj hujšega prigodilo. Drugi vojaki so tudi gotovo prosili Marijo, naj bi jih varovala, kajti videl sem, da so imeli Marijine svetinje na čepicah. Vojska skoro vsakega izuči, da je nad nami Bog. So tudi izjeme, nekateri se nič ne zmejni. V gozdu sem vstal, opiral se na puško ter tako lezel naprej. Nad menoj so še vedno frčali šrapneli. Na pomoč mi prideta dva tovariša in me počasi privedeta do sanitetne patrolje; ta me za silo obveže ter mi pomaga dalje. Nastala je burja. Spodnji del plašča, ki je bil poprej ves blaten in moker, mi je zmrznil. Pozno v noč sem dospel v neko vas in prenočil pri nekem kmetu. Nato sem še dva dni nadaljeval pot. Korake sem delal malo večje kot majhen otrok. Sedaj se nahajam v bolnišnici in se mi obrača na boljše; upam, da bom z božjo pomočjo v kratkem času ozdravel. Potem pridem mogoče za en čas v ljubljeno slovenski kraj. Sprejmite mnogo udanih pozdravov, katere Vam pošilja Ivo Jurman, rezervni desetnik.

Kako se je Drameljčan Rusom izmuznil.

Blaž Jesenek, posestnik in občinski odbornik v Dramljah, sedaj kot črnovojnik prideljen h trenu na severnem bojišču, nam piše dne 18. marca:

Bil sem kot črnovojnik vpoklican z drugimi vred pod zastavo. Do meseca decembra 1914 sem bil kolebarski ordonanc pri 14. črnovojniškem bataljonu. Meseca decembra pa je bil tudi moj črnovojniški bataljon poklican v bojno črto ter prideljen k 27. domobranskemu pešpolku. Radi slabih galiških cest sem moral zapustiti svoje kolo ter se podati s tovariši v bojno črto.

Da sem tuptam kakega Rusa spravil na oni svet, ne bom našteval, pač pa Vam bom, dragi znanec, na kratko opisal, kako se mi je godilo ob božičnih praznikih na bojišču. Skopali smo si rove, da smo bili varni pred ruskimi krogli. Bil sem imenovan za stotniškega ordonanco. Ko je poveljnik dobil naročilo, da se naj stotnija postavi v drugo fronto, me je poslal v prednje vrste s poveljem, da se nam naj pridružijo. Ko pridem tje, so bili rovi že prazni, ker so vojaki že dobili od druge strani povelje za umikanje. Pač pa je bilo pri tistih rovih Rusov kot mravelj. Bil sem le še par korakov od sovražnika. Ker je bila luča tema, mi je bila sreča mila, da sem jo lahko pobrisal, predno so me Rusi ugrabili. Tornistra nisem imel, radi tega me Rusi niso poznali, ali sem Rus ali Avstrijec. Že sem mislil, da sem ujet, pa hitro se spomnim na noge, da so še zdrave. Zmuznem se za nekimi jarkom nazaj proti mestu, odkoder sem prišel. Poveljnik mi je namreč pred odhodom naročil, da svojo stotnijo najdem na mestu, odkoder sem bil poslan. Ko pridem na imenovano mesto, pa zopet smola, ker ne najdem družega kot prazne jarke. V času, ko sem odšel, so se tudi naši umaknili v drugo fronto. Meni pa ni bilo znano, kam. Tako stojim v temni noči osamljen, nevede, kam se podati in ker nisem poznal sveta in krajev, toraj tudi nisem vedel, kam se naj obrnem, da pridem do svojih tovarišev. Kar naenkrat začnejo od vseh strani frčati krogle, kot čebele v majniku. Jaz pa jo uberem v nasprotno stran, ne brigaje se za krogle, katere so me kar obsipavale. Hvala vsemogočnemu Bogu, mene se niti ena ni imela pravice dotakniti. Ko tako naprej marširam, nevede kam, prišel sem na polje, zopet v gozd in tako naprej.

Spomnim se Svete noči. S kakim veseljem sem doma s svojimi dragimi praznoval prejšna leta presveto noč, rojstvo našega Odrešenika! Nocoj pa obhajam Sveto noč na bojni poljani in sam tavam po teh neznanih planjavah. Ko tako marširam nekaj ur, pridem do neke naše patrolje od družega polka in se ji pridružim. Ves izmučen potipam v malho, a bila je čisto prazna; železni poveljnik me je zelo pritiskal s svojimi zahtevami, pa ni bilo pomoči, ker tovariši so ravno isto vlogo igrali kot jaz s svojim železom. Prečuli smo Sveto noč. Na Sv. dan mi je bilo treba iskati svojo stotnijo. Zopet sem moral delj časa marširati, ker sem zašel že več ur od nje. Po dolgem korakanju pridem popoldne do naše stotnije. Ko pridem k tovarišem, ni našel družega, kakor hitro si skopati jarek za zavetje pred sovražnimi krogli. Do večera smo pošiljali sovražniku pozdrave iz naših pušk, a tudi on nam je pridno odgovarjal. In s takim delom smo končali Božič, ne da bi bili priselili h kakim mizi. Sicer smo že čisto pozabli rabiti žlico. Tudi pozneje sem še bil pri spopadkih z našimi neprijatelji in mi je marsikatera železna ptica mimo glave sfrčala, a nobena me ni zadela. Kljub nevarnostim in hudemu mrazu sem še hvala Bogu in Devici Mariji popolnoma zdrav.

Koncem meseca januarja je bilo nekaj črnovojnikov dodeljenih k trenu, med njimi sem bil tudi jaz. Prideljen sem k blagajniški straži, kjer se še zdaj nahajam zdrav. Koprneče čakam na srečno vrnitev k svojim dragim domačim in prijateljem, katerim pošiljam iz daljnih krajev prisrčne pozdrave! Blaž Jesenek.

Kaj nam prinese bodočnost?

Josip Karo, vojak pešpolka št. 54, oddelek strojnih pušk, je poslal Izobraževalnemu društvu v Vranskem s severnega bojišča naslednje pismo. Pismo je začel pisati na bojnem polju ob Nidi, dokončal pa v bolnišnici v Debrecinu.

Ob spominu na minule čase hočem mladeničem in možem napisati nekaj vrstic. Minulo je že tri in pol leta, odkar sem se moral posloviti od doma, posloviti se od Vas, prijatelji, zapustiti Izobraževalno društvo in iti v tuj svet. Odslužil sem tri leta, vrnil bi se že domov, a izbruhnila je vojska. Dolžnost moja, dolžnost nas vseh je bila, hiteti na pomoč domovini, braniti našo lepo Avstrijo pred sovražnikom. Bojeval sem se neustrašeno, preстал sem veliko nevarnosti, koliko bridkosti in trpljenja, to more vedeti le tisti, ki je izkusil grozote vojske. Imeli smo skoraj povsod sovražnikovo premoč. Pet mesecev smo se bojevali brez kakega daljšega odpočitka. Čudno je, da tukaj človek tako dolgo zdrži v snegu in mrazu, ko bi se v takem vremenu doma bal iti iz hiše. Seveda nas je že malo izmed onih, ki smo že od začetka vojske na bojišču. Žalibog jih že mnogo spi smrtno spanje v skupnem grobu. Tudi jaz ne vem, če se vrnem, sicer me je do sedaj Devica Marija varovala, a odprta so nam tukaj noč in dan groba vrata. Nobeden ne ve, kaj ga čaka. Zjutraj je še vesel in zdrav, zvečer že leži mrtev na bojišču. Kaj nam prinese bodočnost, bližajoča pomlad, ve sam Bog.

Bil je krasen dan 17. marca. Solnce je prijazno sijalo na s krvjo oškropljeno zemljo, kakor bi hotelo lajšati bolesti ubogih trpinov. Mi smo imeli grozen boj. Cel dan so udarjale smrtonosne granate in šrapneli med bojevnike. Naše strojne puške so strašno že-

le. Kakor snopje na polju so ležali Rusi na planjavi blizu mesta S..... Omeniti moram, da so naskakovali naše strelne jarke, a se jim ni posrečilo. Odbiti so bili z velikimi izgubami. Tudi jaz sem bil v tem boju ranjen, a hvala Bogu, ne težko. Čez par tednov bom šel zopet lahko nad Ruse. Sedaj se nahajam v bolnišnici v Debrecinu na Ogrskem. Želim vsem skupaj vse se praznike ter Vas vse srčno pozdravljam Vaš udani Jožef Karo.

Strašna muzika.

Franc Verzel, doma iz Spodnje Senarske pri Sv. Trojici v Slov. gor., piše svoji ženi s severnega bojišča:

Draga! Osem mesecev je že, kar sem se ločil od Tebe, draga žena in od Vas. Ljubi otročiči. Hvala Bogu, službo imam tako, da skoro vsako nedeljo lahko malo pogledam v mestu B..... v cerkev. Najbolj veselo pa je bilo dne 18. marca, ko smo opravili spoved in prejeli sveto obhajilo. To je bila za nas velika sreča.

Mnogo naših bratov že krije tuja karpatska zemlja. Mene pa in moje prijatelje znanice: četovodje Štuheca in Vampergerja sta ljubi Bog in Marija obvarovala vsega hudega. Četovodja Vamperger nas je vodil v cerkev k spovedi in obhajilu, Štuhec pa je bil med prvimi, ki je bil pri spovedi in sv. obhajilu. In obljubili si smo, da če pridemo enkrat srečno nazaj v lepo našo slovensko domovino, se bomo vojni tovariši zbrali pri Sv. Trojici, v romarski cerkvi tam na lepem slovenjegoriškem hribočku. Zahvalili se bomo Bogu Očetu, Sinu in sv. Duhu ter preblaženi Devici Mariji za čudežno rešitev. Tam bomo neprenehoma prepevali čast in slavo onim višjim bitjem, ki so nas rešila smrti na bojnih poljanah. Navojski pravzaprav še le človek spozna, da le vera v Boga daje človeku tisto vzvišeno moč, ki ga čuva v hudih urah. Kdor tega ne veruje, naj gre na bojno črto v Karpate, kjer kanonski ptiči pojejo, puške treskajo, strojne puške pa piskajo. To je grozno petje, grozna in strašna muzika. Tri mesece sem bil neprestano skoro noč in dan med takim petjem. Kdo me je varoval? Ne naši okopi, ne naši strelski jarki, ampak On, ki v nebeških višavah kraljuje in njegova deviška mati Marija. Tebi, ljubi Jezus in Devica Marija bomo slovenski vojaki, če se srečno vrnemo v zeleno slovensko Štajersko, vedno peli hvalo in slavo!

Dragi domači! Vam pa se zahvaljujemo za Vase vroče molitve, ki nas spremljajo na bojišču in so uslišane pred nebeškim prestolom. Priporočamo se Vam še nadalje v pobožno molitev. Istotako se zahvaljujemo našim mnogočastitim slovenskim duhovnikom, ki se nas pri daritvah sv. maš in drugih pobožnostih spominjajo. Bog Vam bo vse bogato povrnil. Povemo jasno in odločno, kdor dandanes duhovnikov ne spoštuje in kdor ne mara za spoved in molitve, ta nima pameti; on ima zatvorjen prostor, kjer se pamet razvija in je pravi revček ter bedak prve vrste.

Dragi domači! Če bo usoda hotela, da bom moral tukaj umreti, daleč proč od svoje drage domovine, daleč od svoje ljube žene, otrok in drugih domačih, spomnite se me pogosto v molitvah. Na smrt sem hvala Bogu dobro pripravljen. Vse za vero, dom, cesarja! Mnogobrojne pozdrave od Vašega očeta in moža Franca Verzel.

Brat vidi svojega mrtvega brata.

Jernej Peršuh, ki je od začetka vojne na južnem bojišču, piše svojemu bratu kaplanu v Dolu pri Hrastniku:

Pisal sem Ti že, kedaj je bil naš Lojzek mrtev. Eno uro prej sva še govorila, ko sem ga potem našel mrtvega. Dobil je kroglo ravno v možgane in mu je glavo precej razbilo, skoro bi ga ne bil spoznal, da je moj ljubi brat. Bil je že mrtev, pomagati mu nisem mogel več. Zgodilo se je dne 26. nov. okoli 2. ure popoldne. Opravil sem svoje molitve, kakor se spodobi za mrtvega, a pri pogrebu nisem mogel biti zraven. Drugi dan sem šel tja, pa je bil že pokopan. Leži zraven neke reke. Piši mi, kako je doma. Žena mi je pisala, da je bolna, kar mi je silno težko, pa pomagati ne morem. Če ljubi Bog da in Marija, bodeva se še enkrat videla, saj bo te vojske menda enkrat konec. Z Bogom, dokler se ne vidiva! Tvoj brat Jernej.

Kakor rosa na veji.

Grabner Franc, desetnik domobranskega pešpolka št. 26, doma iz mariborske okolice, piše s severnega bojišča:

Raznoliko je življenje, ki ga imamo vojaki na bojišču. Danes nam sije toplo solnce, jutri pa brije taka burja, da bi one, ki so bolj lažje vrste, kar odnesla s Karpatov. Mnogokrat imamo vsega v obilici, zopet drugokrat pa nam pahek prede po žlezcih. Pa slovenski vojaki vse nepravilne dobro vzdržimo in se niti ruskim krogel več ne bojimo. Nedavno sem si skopal luknjo, ki bi me naj varovala pred ruskimi železnimi bodečimi sršeni. Vrtal sem kakor lisjak. Celih 11 dni sem bil v tisti luknji. Sedaj pa smo na prostem. Ne stanujemo več v podzemskih palačah. Gre nam dobro, imamo vsega dovolj: kruha, špeha, vina, piva in klobas. Pa samo žal, da to življenje najbrž zopet ne bo dolgo trpelo. Sneg je v kraju, kjer sem sedaj, en meter debel, mrzlo je še tako, da kar škriplje pod nogami. Več tovarišev mi je že zmrznilo,

a jaz sem še hvala Bogu vedno zdrav in čil, kot riba v vodi. Vedno prosim ljubega Boga, da bi mi dal milost, da bi se še enkrat zdrav in vesel vrnil v ljubo slovensko domovino. Veseli me, da se me tam v domačem kraju spominjate, mene, ubogega vojaka, čegar usoda je skoro ravno taka, kakor usoda rose na veji. Če veter pripiha, strese roso z veje, tako se v vojakom, če sovražna krogla prileti. Nit življenja mi je v hipu lahko pretrgana... Tako je naše vojaško življenje: „Danes še cvetoč in lepo rudeč, jutri zara. pa že v grobu ležeč.“ Pa dokler bo še moja strojna puška pokala in me bosta Bog in Marija varovala, tako dolgo se mi še Rusa in njegovih krogel ni treba bati. Bog z Vami! Vaš Graber Franc.

Pomlad v Karpatih.

Pionir **Matevž Vodošek**, kmečki sin iz Pleter, župnija **Sv. Lovrenc na Drav. polju**, nam piše dne 29. marca s severnega bojišča:

Cenjeni gospod urednik! Srčne pozdrave Vam in vsem bralcem „Slov. Gospodarja“! Ali naj Vam opišem Karpate? Tukašni kraji so takšni, kakor pravijo pri nas: „Tam je že Bog pred davnim časom s praznim „žaklom“ mahnil.“ Če si dobro ogledaš to gorovje, lahko sprevidiš, koliko truda in trpijenja je prešlo naše vojaštvo, da je spravilo rujavca-Rusa z njegovih gorah še do dva metra snega, tako, da je bil tren v vozovje nemogoče, pač pa je dobro šlo s tovrstnimi konji, ki so vso zalogo živeža in streliva nosili na hrbtih. Pa sedaj se je že začelo tudi na Karpatih mlo pomladansko vreme. Po solnčnih nižavah in zakotjih že cvetajo prve pomladanske evetlice. Voda nam dela sedaj, ko se sneg tali, velike ovire. Ceste so podobne močvirjem, tako, da težki artilerijski vozovi komaj kobalijo po njih. Iz hišnih okenj gledajo ljubeznivo na mimo idočih vojaške konje, pa seveda šip jim ni treba odpirati, ker jih ni.

Kakšni so pa ljudje tukaj? Vere so večinoma vsi grško-katoliške in tudi nič kaj ljubeznivi in zaupni. Besede „snaga“ se tukaj ne pozna. Tukaj vidite v hiši, če te kože sploh smem imenovati hiše, vso imetje posestnikovo. V peč se kuri kar v hiši in dim se prostovoljno spreha po hiši. In na peči je prostor za starega očeta in mater, ki mogoče puhata iz svojih pip. Njihova vsakdanja jed je krompir. Pa še enega prebivalca imajo tukaj, s katerim sem tudi jaz dobro preskrbljen, namreč — uši. Kar strah me je pogledati v srajco. Včasih pošljem kako uš v ogenj, pa počti kakor kostanj. Pa saj to ni nobeno čudo, ker je uš taka, da bi jo brez skrbi poslal s štirimi krajčarji po tobak. Bog daj enkrat konec tej vojski in nam zaželjeni mir! Mislim, da nas je nekateri lahkomišleži zadositi izpametovala ta strašna igra. Zdrav sem še zmiraj, hvala Bogu, čeravno sem že osem mesecev na vojski in sem bil že velkokrat v velikih nevarnostih: vendar imam upanje, da mi še Rus to pot ne izpusti sape. Upam, da bomo kmalu račune sklenili.

Pa nehati moram, ker moram pobrati šila in kopita ter iti dalje. Voščim vesele velikonočne praznike Vam in vsem narodno mislečim Slovincem. Če pride pismo za sedaj prepozno, pa hranite voščila za drugo leto. Z Bogom domovina, mili moj slovenski dom, če te videl kdaj še bom! Matevž Vodošek.

Lepšega kraja ni, kot je Slovenija.

Alojz Stuhec, trenski četovodja pri 87. pešpolku, doma iz župnije **Sv. Križ na Murskem polju**, nam piše:

Sedaj smo že precej časa nastanjeni v mestu B, kjer nam je hvala Bogu tudi dana prilika, se večkrat udeležiti sv. maše. Ne morem Vam popisati, kako občutki prešinejo človeško srce, če nam je po dolgem času dana priložnost, obiskati kako katoliško cerkev! Ko sem tukaj prvo nedeljo prišel v cerkev, so me veselja solze obile. Videl sem več višjih častnikov, med njimi tudi dva generala, kako so pobožno prisostvovali sveti maši. Na koru pa so peli častniki mašne pesmi. Mislim sem si: Tukaj se niti general ne sramujejo pripogniti svoja kolena pred Najsvetejšim, pri nas doma pa so priprosti ljudje, ki se večkrat sramujejo poklekniti pred Vsegamogočnim ter jo namesto v cerkev uberejo raje v gostilno.

Bog mi daj še srečo, da bi prišel enkrat v našo prekrasno križevsko cerkev, kajti mnogo cerkva sem že videl v težkih šestih mesecih v Galiciji in na Ogrskem, a tako krasne, kot je naša, še nisem našel.

Prisrčne pozdrave Vam pošiljam, dragi križevski župljani, ter Vam želim obilo sreče in blagoslova pri Vaših pomladanskih opravilih. Letos bode te moral si podvojeno močjo prijeti za delo, kajti veliko delavskih moči je na bojišču, kjer se vojskujejo za našo drago domovino: tudi mi Vas bomo spremljali v mislih pri vseh Vaših delih. Bodite mi tudi pozdravljeni, vsi vaščani naše prelepe Stare vasi, bodite prepričani, da nč lepšega kraja, kakor je naša slovenska domovina! Ljubite in spoštujte prelepe naše slovenske livade! Vaš udani **Al. Stuhec**.

Dostavek prijatelja: Istih misli je tudi moja duša. Čeprav sem mnogo, mnogo sveta videl, vendar lepše, kakor je križevska cerkev nisem videl, a tudi kraji niso nikjer tako mišni in lepi, kakor je prelepa naša slovenska domovina. Naša cerkev nas spaja za-

res z nebeškimi prebivalci. S Stuhecom sva skupaj. Pozdrav vsem „Prilekom“, posebno Križevčanom. Kar di-ar, stražmojster.

Konec se bliža.

Topničar **Luka Tam** iz **Trojan** (ob štajersko-krajski meji) piše dne 27. marca svojim domačim s severnega bojišča:

Dragi domači! Voščim Vam vesele in srečne velikonočne praznike.

Danes, ko to pišem, imamo na bojišču prvi spomladanski dan. Solnce s je tudi na Karpatih lepo in toplo. Topovi gromijo noč in dan, da se zemlja trese. Boji so vedno hujši. Kakor levi se zaganjamo drug proti drugemu. Naši so zmiraj hujši in pogumnejši od Rusov. Upam, da se bomo slovenski vojaki že kmalu zmagovalno vrnili v ljubo nam domovino. Slovenski korenjaki poprej ne odnehamo, dokler ne zmagamo. Zdrav sem in vesel ter sem se čisto privadil vojnemu življenju. Vse pride, pa tudi vse mine, pa tudi vojska bo minila. Mogoče je, da konec niti ni tako daleč, kakor si mnogi mislijo. Sedaj bo borba šla hitreje napre, ker je lepše vreme. Vas vse pozdravlja **Luka Tam**.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 7. aprila.

Na cesti Čišna-Baligrod severno od Lupkovega prelaza so se naše čete močno zagrizle v rusko fronto. Imeli smo namen predreti ruske vrste in osvoboditi Przemysl ob najkrajši poti. Toda Przemysl je padel, predno je naša zagozda razklala rusko maso in dobila prsto pot proti severu. Rusi so po padcu Przemysla poslali przemyslsko oblegovalno armado, kjer je bilo njih stališče najugodnejše, ob cesti Čišna-Baligrod. Z velikaškim sunkom so butnili ob naše vrste. Ker so bile naše čete vrlutege še v nevarnosti, da jih Rusi na tej točki napadejo od zahodne in izhodne strani, so se na Veliki petek nekoliko umaknile. Seveda črnogledi okoli nas so bili takoj na delu in razširjali so novice, da so Rusi prebili našo fronto, zasedli Eperješ, Košice, marširali v Budimpešto in kajpada Srbi od juga tudi. Vse je iz trte izvitvo. Ako bi res naše umikanje imelo večjo obsežnost, je samoumevno, da bi se morale samogibno umakniti tudi naše čete iz jugozahodne Galicije in Bukovine. Toda od tam prihajajo poročila, da ne samo se ne umikamo, ampak prodiramo.

Od ostalih točk avstrijsko-ruskega in nemško-ruskega bojišča nobenih posebnih poročil.

Zakaj smo se umaknili?

Poročilo našega generalnega štaba od Velike sobote dne 3. aprila pravi, da so nas na novo uporabljena ruska ojačenja prisilila, da smo nekoliko umaknili na obeh straneh Čišne in Berechy Grul se boreče, sovražnim napadom preveč izpostavljene čete. Dan poprej, na Veliki petek, so se namreč vršili ljuji boji južno od Laboreeva in Vicave, to je južno od Dukle. Obenem so Rusi srdito napadli našo fronto med Lupkovom in Užokom. Naše čete, ki so se bojevale na obeh straneh črte Čišna—Berechy (na gališki strani), so prišle v nevarnost, da jih od zahoda in izhoda sovražnik napada od strani in zato so se nekoliko umaknile v smeri proti Karpatom. Naša fronta Čišna—Berechy, na kateri se je to zgodilo, je segala kakor zagozda med ruske čete in bi se bila mogla držati samo, če bi bile naše čete tudi na desni in levi napredovale. Ker to očitno ni bilo mogoče brez večjih izgub in ker so postavili Rusi vse štiri divizije izpred Przemysla v Karpate med Lupkov in Užok, je bila ta poteza iz previdnosti potrebna, da so se prihranile temu delu naše fronte prevelike izgube. Poteza je bila storjena iz previdnosti, nikakor pa ne vsled vojne nujnosti, ker se s tem položaj naših čet ni nič poslabšal, niti zboljšal. Končno bi lahko rekli, da se je položaj naših čet nekoliko zboljšal, ker je odpadla možnost večjih izgub in ker se je fronta v tem delu izravnila, toda ni po naši navadi, govoriti ob takih prilikah o zboljšanju položaja. Da se pa položaj naših čet ni poslabšal, za to nam je dokaz, da so bili vsi ruski napadi na ostali fronti v Karpatih krvavo odbiti. Tudi je prodiranje na tej točki izgubilo ves pomen, odkar je padel Przemysl.

Veliki teden v Karpatih.

Naše čete v Karpatih so tudi na Veliki teden pokazale svojo nenavadno žilavost, ob kateri se odbijejo vsi sovražni napadi. Namen našega vstrajanja v karpatskih postojankah je, da izmučimo napadalno silo sovražnikovo. To se nam je v duklanski nižini že posrečilo. Prihodnji dnevi bodo pokazali, ali je tudi že med Lupkovom in Užokom ruska moč izžrpana. Če ne, se bodo boji z nezmanjšano srditostjo nadaljevali. Gotovo pa je, da vsako večje in obsežnejše rusko napadalno prodiranje onemogočuje nepremagljive ovire, ki jih tvori naša izbrana postojanke. Naša fronta se razteza po dogodkih v Velikem tednu čez Zborov, Stropko, Laborec, potem čez gorovje izhodno od

Lupkova in dalje severno od Užoka, ki je v naših rokah. Ljuji boji Velikega tedna med Lupkovom in Užokom so težili za tem, da se obkolijo naše čete ob tej črti in odrežejo od čet v duklanski nižini ter v južno-zahodni Galiciji in Bukovini. Ta nakana se Rusom ni posrečila v kljub velikanski premoči in strašnim izgubam. Mi smo se ob Čišni in Berechy le neznažno umaknili.

V dolini reke Laborce.

Ker smo tudi mi dobili ojačenja v Karpate, se je začelo kolo sreče kljub neznačnemu umikanju zadnji teden obračati. Na Velikonočni ponedeljek dne 5. aprila so avstrijske čete v dolini Laborce (na ogrski strani prelaza Lupkov) dosegle lep uspeh. Na izhodni strani Laborce so Avstrijci v protinapadu odvzeli Rusom važne višinske postojanke, katere so Rusi sedaj krčevito branili. Avstrijci so v boju za te postojanke ujeli 5040 Rusov.

Rusi o karpatskih bojih.

Zanimivo je čitati rusko uradno poročilo o karpatskih bojih, ki je bilo izdano na Veliki petek dne 2. aprila. To poročilo samo najbolj pobija vse vznemirjalne novice, ki so se širile med velikonočnimi prazniki po naših mestih in trgih in žal zašle tudi med kmečko ljudstvo, ki je sicer tako pametno in trezno, da ni dostopno sličnim babjim novicam. Poročilo se glasi:

V Karpatih smo nadaljevali 31. marca in v noči na 1. april svoj napad z uspehom. Napad je veljal in odkar jim je prišla na pomoč armada, ki je oblegala Przemysl, vsak dan hujši in so združeni z vsemi težkočami, ki jih nudijo gorski boji. Na tem ozemlju karpatske bojne črte so se naše čete močno utrdile v prednjih postojankah. Ker pa smo pod nenavadno spretnim vodstvom generala Borojeviča in z neprimernim junaštvom našega vojaštva v nižini Dukle ustavili prodiranje ruske premoči, pošilja rusko armadno vodstvo vse svoje razpoložljive čete v dalje proti izhodu ležeče središče bojne črte ter z njimi neprestano napada. Namen teh silnih napadov, ki so združeni z velikimi izgubami, je, poriniti nazaj naše čete, ki so se že na gališki strani med prelazom Lupkov in Užok zagozdile daleč notri v rusko bojno črto.

Bojevalni način za Karpate.

Boji, ki se bijejo v srednjem delu Karpatov, so od istega časa, ko so dobili Rusi številne sveže čete in odkar jim je prišla na pomoč armada, ki je oblegala Przemysl, vsak dan hujši in so združeni z vsemi težkočami, ki jih nudijo gorski boji. Na tem ozemlju karpatske bojne črte so se naše čete močno utrdile v prednjih postojankah. Ker pa smo pod nenavadno spretnim vodstvom generala Borojeviča in z neprimernim junaštvom našega vojaštva v nižini Dukle ustavili prodiranje ruske premoči, pošilja rusko armadno vodstvo vse svoje razpoložljive čete v dalje proti izhodu ležeče središče bojne črte ter z njimi neprestano napada. Namen teh silnih napadov, ki so združeni z velikimi izgubami, je, poriniti nazaj naše čete, ki so se že na gališki strani med prelazom Lupkov in Užok zagozdile daleč notri v rusko bojno črto.

Rusi napadajo noč in dan. Pet do šest švarmlinij sledi druga drugi in če so tri ali štiri ruske švarmlinije vsled našega ognja uničene, se vendar le zgodi, da se vsled tega nečloveškega ravnanja posreči na tej ali oni točki doseči nekaj delnih uspehov. Tako se brez presledka menjava slika bojev in večkrat je treba vsled zemeljskih razmer, koj globokih zarez, prepadov, strug rek in potokov, to ali ono opiralno točko, katero so sicer naše čete močno zavarovale, zapustiti, da se izognejo nevarnosti obkoljenja. Uvaževati se pa še tudi morajo razne neugodne razmere in vse mogoče težkoče pri dovažanju streliva in živeža, če se hoče dobiti pravo sliko občudovanja vrednega zadržanja naših čet, ki kljubujejo vsem in tudi najhujšim težkočam. Je to ena izmed najtežjih in največjih borb, kolikor jih pozna zgodovina.

Karpatska bojna črta.

Karpatska bojna črta, ki se razteza od Dukle do bukovinsko-ruske meje, ni bojna črta v navadnem pomenu besede, ampak sestoji iz manjših in večjih, na marsikaterih točkah vsled nepremagljivih ovir pretrganih, prostorno ločenih bojnih vrst, ki pa so seveda po vodstvu spojene v enoto in celoto. Take oddelke bojnih vrst imamo v dolini Ondave in Laborce, na črti Čišna-Baligrod in na črti Baligrod-Užok. Vsak oddelak ima svoje posebnosti, ki omogočujejo njegovo premikanje ali to premikanje celo zahtevajo. Na tak način je cela bojna črta vijugasta črta, ki bi seveda na ravnem bojišču bila popolnoma izključena. Boji v enem oddelku so večkrat popolnoma neodvisni od bojev v drugem oddelku, čeprav seveda uplivaajo drug na drugega. Boj torej ni enoten in posamezni uspehi še ne pomenijo odločitve.

Srditi boji med velikonočnimi prazniki.

Na karpatski bojni črti so se boji tudi med velikonočnimi prazniki z vso srditostjo nadaljevali. Posledno siloviti so bili ruski napadi na naše postojan-

ke na Veliko soboto. Dokazano je, da so hoteli Rusi praznovanje Gospodovega vstajenja namenoma motiti z naskoki in napadi. Značilno je, da je sovražnik na Velikonočno nedeljo, ko so naše čete uspešno napadale ruske postojanke in je imel sovražnik velike izgube, poslal k Avstrijcem odposlanca z belo zastavo in prosil, naj se čez velikonočne praznike topovski boj ustavi.

Postopanje naših čet.

Nemški listi pišejo o karpatski bitki med drugim sledeče: Rusi napadajo, ne ozirajoč se na ogromne izgube, z veliko premočjo avstrijske čete. Kjer se Rusom posreči, da vzamejo kako postojanko, ki obenem ogroža druge točke naših postojank, prisilijo sovražnika s trdovratnimi boji, da nadalje z velikanskimi izgubami naskakuje. Vsako opiralnišče izrabljajo za to taktiko, pri tem pa utrudijo sovražnika z neprestanimi junaškimi protinapadi.

Silen ruski protinapad v Bukovini.

V Bukovini so naše čete, ki so pognale Ruse iz Bukovine čez mejo in ki se sedaj nahajajo ob izhodno-bukovinsko-ruski meji, dne 1. aprila odbile ruski napad, ki je bil tako silen, kakor nobeden poprejšnji. Ruske čete, broječe 25 bataljonov pehote ter tri in pol divizij kavalarije, so napadle z vso srditostjo naše postojanke, toda ni se jim posrečilo, poriniti nazaj naših čet.

Z dne 2. aprila pa se poroča iz Černovic: Rusi napadajo v enomer v ozemlju pri Bojanu (mesto izhodno od Černovic) naše postojanke in nadomeščajo vsak dan svoje izgube z novimi ojačenji. Toda vsi ruski poskusi prodirati, se izjalovijo, pri čemur imajo Rusi velike izgube. Istotako brezuspešni so ruski napadi na naše postojanke na severno-zahodni strani od Bojana. Naše čete se borijo vstrajno in junaško. Krogte naših topov povzročajo Rusom velike izgube in zabranjujejo njihovo prodiranje. Tudi boji, ki se bijejo že deset dni v severnem delu Bukovine pri Zalesčyku, so od dne do dne srditejši. Naše čete doprinašajo čudeže junaštva in Rusi so komaj v stanu, se ustavljati navalom naših čet. V to svrhu dobivajo vedno nove čete iz Besarabije in iz severno-izhodne Galicije. Naše čete pridobivajo ozemlja korak za korakom. Sneg, ki je vnovič zapadel, je zelo pokvaril ceste, toda naše čete premagujejo vse vremenske ovire, njih razporeženje je izborno. Na severno-izhodni strani od Černovic se spreminjale bitke v borbe za postojanke. V zadnjih petdnevnih bojih so dosegle naše čete lepih uspehov.

Dva ruska bataljona uničena.

Avstrijci so v Bukovini izhodno od mesta Zalesčyki, kjer so dne 5. aprila hotele močne ruske čete prekoračiti reko Dnjestr, ujeli 1400 Rusov, uplenili 7 strojnih pušk in uničili dva ruska bataljona.

Avstrijci in Rusi v sneženih plazovih.

Nizozemski list „Telegraf“ poroča s karpatskega bojišča: Nedavno se je v Karpatih na vznožju neke gore razvil hud boj med Avstrijci in Rusi. Borba je trajala 6 ur. Med borbo je ves čas močno snežilo. Sneženi zameti so bili tako hudi, da je več sneženih plazov zdrknilo v dolino. Avstrijci so se na 50 metrov približali ruskim postojankam. Sneženi plazovi so Ruse in Avstrijce zasuli tako, da se ne en mož ni mogel giniti z mesta. Kljub temu sta oba sovražnika streljala drug na drugega. Kmalu nato je zdrknil z višine še drugi sneženi plaz, ki je Ruse in Avstrijce popolnoma pokopal pod seboj. Le nekaj mož je na obeh straneh ostalo nezasutih. Rusi in Avstrijci so se nato v toliko spriznili, da so skupno odkopavali zastele vojake.

Avstrijci častno odkorakali iz Przemysla.

Kakor poročajo vojni poročevalci iz ruskega glavnega stana, je avstrijska przemyslska posadka častno zapustila Przemysl. Ujeto avstrijsko vojaštvo je med zvoki bobnov in trobent odkorakalo iz trdnjave v rusko taborišče. Častniki so korakali na čelu svojih oddelkov s potegnjenimi sabljami, zastave naših oddelkov so bile razvite. To se je zgodilo na podlagi dogovorov pri udaji trdnjave, da se mora posadki pri odkorakanju izkazati vsa čast. Ruski generalni štab je s svojim poveljnikom na čelu mimoidoče Avstrijce po vojaško pozdravljaj.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Srbi so se hoteli izkrcati na Ciganski otok.

Madžarski list „Pesti Naplo“ poroča dne 6. aprila: Srbske čete so te dni poskušale s pomočjo čolnov se izkrcati na Ciganskem otoku, ki leži v Donavi pri Belgradu. Avstrijci so pustili Srbe približati se otoku, potem pa so začeli s strojnimi puškami močno streljati na nje. Med Srbi je nastala silna zmešnjava. Sovražnik se je naglo umaknil na srbsko stran.

Srbi obstreljevali Oršovo.

Za časa vojske so se ob spodnji Donavi le redkokedaj vršili boji. Srbska artilerija je dvakrat obstreljevala Pančovo, Bazias in Oršovo in enkrat Zemun in Mitrovico. Naši zrakoplovi so opetovano krožili nad srbskimi postojankami. Posrečilo se jim je celo pripluti do srbskih mest Lazarjevca in Gornji Milanovac. Pred tremi tedni so pa tudi Srbi dobili iz Francije nekaj zrakoplovov. Prejšnji teden so napravili Srbi več poskusnih poletov, toda naše obrežne baterije so jih vselej pognale nazaj. Srbi so nato začeli obstreljevati s svojimi topovi, ki so postavljeni pri krajih Tekia in Sip, naše postojanke zadaj za Oršovo. Srbi so streljali preko mesta in le redkokedaj je padel kak strel v mesto Oršovo samo. Dne 31. marca so pa začeli Srbi hudo obstreljevati ne morda naše baterije, ki se nahajajo pri Oršovi, ampak odprto mesto Oršovo samo. Oddanih je bilo več kakor 100 granatnih strelcev. Prebivalstvo Oršove se je poskrilo v kleteh in le ena stara ženica, en delavec in en otrok so bili lahko ranjeni. Granate so napravile nekaj škod na dveh hotelih, na vojašnici in na poslopju obmejne policije, kakor tudi na poslopju železniške postaje. Padale so tudi bombe na ceste, ki pelje proti Rumuniji. Na otoku Ada Kaleh, ki je v Donavi blizu Oršove, je bila nekoliko poškodovana turška mošeja, kakor tudi neko tamošnje vojaško poslopje.

Garibaldi pomaga Srbom.

Iz Bukarešte se poroča: Srbski politični krogi so obveščeni, da pride Garibaldi s svojimi prostovoljci, s katerimi se je bojeval na francoskem bojišču, v Srbijo, kjer bo poskusil svojo vojno srečo. Iz Francije so Garibaldinci morali na sramoten način oditi, ker se jim je očitalo, da so začeli narave.

Upad Bolgarov v Srbijo.

Iz Niša se poroča: V noči od 2. na 3. aprila so udrli številni bolgarski četaši, ki so bili oblečeni kakor bolgarski vojaki, v srbsko ozemlje in so napadli obmejni srbski kraj Valandovo. Srbske obmejne straže so se morale pred upadlimi četaši umakniti proti Strumici. Bolgarski četaši so zavzeli vse višine na levem bregu reke Vardar. Število upadlih bolgarskih četašev se ceni na 2000 mož. V teh bojih je padlo 80 bolgarskih četašev in 60 mož srbske obmejne straže. Zatrjuje se, da je na bolgarski meji pripravljenih 20 tisoč bolgarskih četašev za upad v Srbijo. Srbske obmejne straže trdijo, da poveljujejo četašem bolgarski častniki. Srbska vlada zatrjuje, da je imela pri tem upadu bolgarskih četašev bolgarska vlada vmes svoje roke, a bolgarska vlada se je izjavila, da ni v nobeni zvezi z upadom četašev na srbsko ozemlje in da četašem niso poveljevali bolgarski častniki. Bolgarska vlada zahteva od Srbije, da srbsko vojaštvo ne sme stopiti na bolgarska tla, če zasleduje uporno srbsko prebivalstvo ter da naj ne strelja na bolgarske obmejne straže, da se na ta način zabranijo dogodki, ki bi utegnili imeti prav resne posledice.

Čeprav je ta dogodek za enkrat poravnani, povzroča vendar v Londonu, Parizu in Petrogradu ne malo skrbi, ker se razmere, ki vladajo med Bolgarijo in Srbijo, ne morejo imenovati prijateljske.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 7. aprila.

Na francoskem bojišču se je vršilo v zadnjih dneh precej živahno gibanje zlasti v ozemlju trdnjave Verdun. Z močnimi četami in s številno artilerijo so napravili Francozi dne 5. t. m. severno in izhodno od trdnjave Verdun napade na nemško postojanke z namenom, predreti nemško bojno črto med rekama Maas in Mosel. Toda kakor pravijo nemška poročila, vsi poskusi Francozov so se izjalovili. Vkljub velikim izgubam, ki so jih imeli Francozi pri teh napadih, razvrščajo vnovič svoje čete, iz česar se sklepa, da bodo svoje poskuse, predreti na tem ozemlju nemško bojno črto, ponovili. Tudi general Joffre je baje naznanil važne dogodke na bojišču.

Podmorski boji med Nemci in Angleži.

Na Angleškem vlada nemala nevolja, ker se angleške bojne ladje dosedaj še niso upale spustiti v odločilni boj z nemškimi podmorskimi čolni, ki ob angleškem in francoskem obrežju delajo Angležem in Francozom veliko preglavic. Veliki angleški lsti prinašajo zadnje dni uvodnike, v katerih se poveljstvo angleške mornarice pošteno napada radi nedelavnosti in neuspehov angleških bojnih ladij. Angleške križarke križarajo po tujem morju in ob Dardanelah, a niso prišle še nikjer sovražnikom do živoga. — Nemci so v času od 24. marca do 3. aprila potopili zopet 8 angleških ladij. Nizozemska, torej nepristranska poročila, pravijo, da so nemški podmorski čolni samo v morskem ožini med Francijo in Anglijo v času od 18. februarja do 25. marca potopili 70 angleških trgovskih ladij, torej približno po dve na dan. Poleg teh pa so

Nemci potopili večje število angleških ladij tudi na odprtem morju. Francoske izgube pa znašajo 16 obrežnih in 46 trgovskih ladij.

Rusija-Turčija-Anglija-Francija.

Turška vojna ladja se potopila.

Turško vojno brodovje se je dne 3. aprila pojavilo pred ruskim mestom Odeso (ob Črnem morju). Razvil se je boj. Turške ladje so potopile ruska parnika „Provident“ in „Vastošaj“. Mostvo potopljenih parnikov so Turki ušli. Med bojem se je turška križarka „Medžidije“ približala odeski obrežni utrdbi Očakov. Ladja „Medžidije“ je zadela pri tem na mino ter se je potopila. Ostale turške ladje so posadko ponesrečene turške ladje rešile. Predno se je križarka potopila, so Turki vzeli z topov zatvornice in so križarko sami s torpedi uničili, da jo Rusi pozneje ne bi mogli pozneje dvigniti in zase uporabiti.

Razne novice.

Našim naročnikom! Tistim naročnikom, ki imajo pisane naslove in jim je naročnina potekla s 1. aprilom, ali pa jim poteče okoli 15. aprila, smo napravili danes na ovitek velik rudeč križ. S tem jih hočemo opozoriti, da naj takoj zopet naprej plačajo naročnino, ker se jim drugače list brezpogojno ustavi. Pri grozni dragotini, kakor je sedaj, nam je popolnoma nemogoče, dopošiljati list, ako ni plačan, naprej. Nadalje pa opomnimo tudi vse tiste naročnike, ki imajo tiskane naslove, a še niso plačali našega lista čisto do konca leta 1914, da jim bomo v drugi polovici tega mesca napravili na ovitek rudeče križe. Ako potem do 1. maja ne bodo plačali lista vsaj do konca leta 1914, bomo vsled draginje tudi prisiljeni jim list ustaviti. Zatorej, cenjeni naročniki, ne pozabite poslati naročnine, da bodele mogli list redno prejemati. Položnic sedaj ne razpošiljamo. Kdor nima položnice, naj se poslužuje poštne nakaznice. — Ob enem pa vabimo tiste Slovence in Slovenke, ki še nimajo naročenega „Slovenskega Gospodarja“, da stopijo v krog naših mnogobrojnih naročnikov. „Slovenski Gospodar“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naslov: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“, Maribor.

*** Naročnikom „Pondeljkeve Straže“!** Kdor bi rad dobival zanesljiva poročila o dogodkih na bojiščih, v tujini in domovini, vsaj vsak teden dvakrat, si naj naroči poleg „Slov. Gospodarja“ tudi še „Pondeljko Stražo“. Lastništvo „Slov. Gospodarja“ se je že lansko leto odločilo, da preskrbi našim naročnikom „Pondeljko Stražo“ za nižjo ceno. Te ugodnosti so naši naročniki tudi letos lahko deležni. Samo „Pondeljko Stražo“ stane za celo leto 3 K 20 v, za pol leta 1 K 60 v in za četrt leta 90 v. Znezek se naj pošlje po poštni nakaznici na naslov: Upravništvo „Pondeljkeve Straže“ v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Na rob nakaznice naj se napiše: Ta znesek je za „Pondeljko Stražo“.

*** Prihodnja petkova „Straža“** bo prinesla obširen seznam padlih, ranjenih in ujetih vojakov naših domačih polkov (pešpolk št. 87 in 47, domobranska pešpolka št. 26 in 4, lovski bataljon št. 20 itd.). „Straža“ stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2.50 K. Posamezne številke se dobivajo po trafikah in prodajalnah in stanejo 10 v komad.

*** Cesar in vojni kruh.** Cesar in člani cesarske hiše v Senbrunu bodo dobili, kakor poroča list „Neue Freie Presse“, popolnoma enake izkaznice za kruh, kakor vsi drugi prebivalci Dunaja. Enako tudi vsi člani dvora, uradniki, služabniki itd. Cesarski dvor je kakor vsako drugo gospodinjstvo priglasil svoje zaloge moke. Pek, ki ima dobavo za Senbrun, dobavlja pecivo popolnoma po predpisih za vojni kruh. Za cesarjevo osebo je kruh nekoliko bolj bel, ni pa iz same pšenične moke. Bel kruh se peče samo za cesarjev prvi zajutrek, ker polagajo zdravniki važnost na to, da se v hrani cesarja ne izvrše prevelike izpremembe.

*** Otroci nadvojvode Frana Ferdinanda** so dospeli veliki teden na Dunaj ter bili povabljeni v palačo nadvojvodinje Marije Terezije. Od letošnje jeseni naprej bodo stanovali otroci stalno na Dunaju. Upravništvo je kupilo zanje veliko palačo z vrtem na Reiserstrasse v III. okraju. Princi bodo izdelali na Dunaju gimnazij, princesa Sofija pa bo dobivala doma pouk.

*** Spomenik za škofa dr. Hittmairja.** Cesar je naročil naučnemu ministru Hussareku, naj vse potrebno ukrene, da se bo v Lincu na Gornjem Avstrijskem v tamošnji stolnici postavil lep spomenik za pokojnim velikim škofom dr. Hittmairjem. Škof dr. Hittmair je, kakor znano, kot žrtev požrtvovalne ljubezni do bližnjega umrl za pegastim legarjem.

*** Župnik Janez Prešern.** Dne 5. aprila je umrl v Koprivnici mnogozaslужni župnik Janez Prešern, ki je župnikoval 26 let v tej župniji. Č. g. Prešern je bil rojen dne 8. decembra 1848 v Studencih pri Poljčanah. Svetla mu večna luč!

*** Ljubljanski kanonik dr. Ivan Koren** je umrl dne 6. aprila. Bolehal je že dolgo časa.

*** Duhovniške vesti.** Mil. g. kanonik Jak. Kavčič je zopet nevarno zbolel in se nahaja zaradi operacije pri usmiljenih bratih v Gradcu. Blagemu gos-

podu želimo skorajšnje ozdravljenje in ga priporočamo v pobožno molitev. — C. g. Iv. Sirec, kaplan na Vranskem, nastopi župnijo Stoprce dne 1. maja.

* **Vojni kurat** č. g. Jan. Ev. Kociper, c. kr. gimnazijski profesor v Mariboru, ki je bil pol leta na bojišču v Galiciji in v Karpatih kot dušni pastir pri našem domačem c. kr. domobranskem polku št. 26, je vsled bolehnosti za šest mesecev oproščen vojne dolžnosti ter ostane vojni kurat v rezervi. Pred nekaj meseci je prejel vojaški jubilejni križ, te dni pa je bil od Nj. Veličanstva presvitlega cesarja odlikovan z duhovnim zaslužnim križem 2. razreda na belo-rudečem traku „v priznanje hrabrega in požrtvovalnega obnašanja pred sovražnikom“.

* **Urednik „Slovenca“ g. Fr. Terseglav ujet?** Roman Bende, uradnik Zadrufne Zveze v Mariboru, sedaj korporal pri 47. pešpolku, piše svojemu prijatelju Vekoslavu Strašnik, stavcu „Slov. Gospodarja“: Severno bojišče, na Veliko sredo 1915. Dragi prijatelj! Tudi Tebi v iskren velikonočni pozdrav par vrstic. Oprosti mi, da tako dolgo nič ne pišem; ako že človek misli na koga, v tem hrupu in zmešnjavi pozabi na vse, celo na sebe in vidi samo rešitev svoje naloge. Nimaš pojma o vsem tem, kar se tu godi. Pred časom sem bil pohvaljen od generala pehote. Sem sicer zelo bolan, a upam, da se v kratkem zblesti na mojih prsih druga svetinja! Sporoči g. Žebotu, da je g. narednik Terseglav od 25. marca v ruskem ujetništvu. Mnogo piruhov nam pošilja v obliki šrapnelov in granat g. sosed Moskal. Veselo Velikonoč! Pozdrav prijateljem! Tvoj Roman Bende.

* **Mrtvi se oglašajo.** Iz Jarenine se nam piše: Svoj čas smo poročali, da je padel na severnem bojišču dobroznani naš pristaš France Sekol, posestnik in občinski svetovalec na Pesnici. Nekateri njegovi vojni tovariši so prinesli domov žalostno vest, da mu je ruska granata raztrgala glavo itd. Sekolova žena pa je te dni dobila z Dunaja veselo poročilo, da je France Sekol še živ in sicer v ruskem ujetništvu v Tomsku v Sibiriji. Poročilo pravi, da je Sekol pri polnem zdravju.

* **Slovenski junaki.** Srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda so dobili: narednika 87. pešpolka Ferdinand Silih in Karol Sušec, častniški sluga 87. pešpolka Ignacij Vojsk, nadlovec Mihael Podlesnik, četovodji Josip Maček in Karol Klanjšček ter voditelja patrolj Anton Kokalj in Ivan Tomše, vsi od lovskega bataljona št. 7.

* **Odlikovan slovenski podčastnik.** Iz Ptujja se nam piše: Narednik 87. pešpolka Vinko Majcen, doma iz Polenšaka, je bil dne 30. marca na slovesen način odlikovan z veliko srebrno hrabrostno kolajno. Odlikovanec se je udeležil bojev na severnem bojišču in je bil od dveh ruskih krogel težko ranjen.

* **Osem mesecev zdrav.** Janko Bedrač, doma iz Hajdina pri Ptujju, sedaj prideljen infanterijskemu divizijskemu poveljstvu na južnem bojišču, piše dne 25. marca svojemu prijatelju Jos. Štelcarju v Mariboru: „Dragi prijatelj! Mnogo iskrenih pozdravov Vam pošiljam iz južnega bojišča. Jaz sem po preteku osem mesecev, kar trpi sedanja vojna, še vedno zdrav. Srbi si sedaj hladijo svoje hrbte, mi si pa nabiramo novih moči, da jih bomo kmalu zopet našgali. Kako pa kaj Vincencu gre, ali še živi? Kje pa je Štruel? Jaz sem sedaj prideljen k 48. diviziji, ter mi prav dobro gre. Prosim Vas, pišite mi kaj. — Pristržno pozdravljam tudi g. Blaža, Vam udani prijatelj Janko Bedrač. Vojna pošta 302.“

* **Pet sinov v vojni službi.** Nenavaden je slučaj spoštovane obitelji Rep na Kamensčaku, ki ima pet sinov pod orožjem. Eden je v ruskem ujetništvu, druga dva sta na Ogrskem, četrti je sedaj poklican, peti pa se je javil k prostovoljnim strelcem. Ponosni so lahko stariši na tako pridne sinove.

* **Skrbite za otroke!** Mož, ki se je bojeval na severnem bojišču, piše malo pred smrtnim bojem svoji ženi: Okrog mene ležijo vojne žrtve, kljub trpljenju tako potrpežljivo in udano. Tupatam se kateri potrese, če udari, narastejo kakor ob nevihti. (Ta in oni obraz dobivaj vedno bolj barvo, ki naznanja smrt. V kotu tam leži takšen. Danes zjutraj sem zanj pisal zadnje njegovo pismo na njegovo ženo in njegove otroke. Ko bodo prejeli pismo, očeta že ne bo več. Naj bi ne pozabili njegovih zadnjih opominov: „Ljuba žena!“, tako je narekoval pismo, „skrbi za otroke, ko me ne bo več. Vzgjaj jih tako, da bodo postali pošteni ljudje. „az jim nisem vsiklar dajal lepega vzgleda. Povej jim, da je oče nazadnje veliko molil, in tudi za vas! In da ne bom nehal za vas prositi, če me ljubi Bog vzame v nebesa. Ljuba žena! V sili je vsak lahko vesel, da ni Boga čisto izgubil. Povej to otrokom in se tudi sama ravnaj po tem. Marsikaj bo deš morala pri otrokih popraviti, kar sva poprej zamudila. Naj ob nedeljah ne gredo več sami v cerkev. Hodi ti z njimi. Molite tudi vsak večer za očeta.“ — Koliko je mož in očetov na bojišču, ki ravnotako mislijo in bi ravnotako radi pisali, ko bi mogli!

* **Za varstvo letošnje žetve.** Da se letošnja žetev zasigura in ohrani za prebivalstvo, je bilo potrebno izdati gotove pravno-trgovske odredbe glede bodoče žetve. Vlada je dne 10. oktobra 1914 izdala naredbu, s katero se prepovedujejo kupčije na up, to je kupčije celih žetev že vnaprej, in sicer kupčije vsakovrstnih poljskih pridelkov, izvzemši sadje in vino. Tozadevne kupčije pa, ki so že bile sklenjene, so razveljavljene. Da se v sedanjih razmerah ohranijo vsi poljski pridelki in se njihov prinos kolikor mogoče poveča, je bilo treba izdati prepoved špekulacijskega

kupčevanja z letošnjo žetvijo. Ta prepoved je veljavna le samo za tostransko državno polovico, ne pa tudi za Ogrsko. Vojaška uprava, kakor tudi uprava za dobo žita za armado sta izvzeta in nju ne zadene ta cesarska naredba.

* **Živinoreja in živinska kupčija.** Kmet iz Posavja nam piše: Z ozirom na članek v „Slov. Gospodarju“ št. 13, si dovoljujem Vam svoje mnenje in prepričanje o živinoreji in kupčiji navesti. Res je, da je treba varovati živino, a sedaj je je pri nas še dovolj. Žal, da so nam že brezvestni mešetarji in prekupe veliko škode napravili, ko so nam v svoj prid živino zdržali. Živinski prekupeci in mešetarji so nam bili dosedaj glavna kuga pri živini, ker so nam jo zdržali, da lahko delajo večje dobičke. Splošna prepoved živinske kupčije ne bi bila prav, bolje bi bilo, da se dovoli žetevnim komisarjem vse potrebno glede rekviriranja živine v občini. Seveda bi bilo najbolje, če bi bili komisarji iz občinskih odborov, to je posestniki, ne pa ljudje, ki ne poznajo kmečkih razmer in težav. Prekupeci in mešetarji se morajo na vsak način odpraviti, ali omejiti, vsaj sedaj v vojnem času; kupoval naj bi živino le isti, ki jo potrebuje.

* **Nakup plemenskih bikov in merjascev.** Osrednji odbor štajerske c. kr. Kmetijske družbe bo tudi letos nakupil s pomočjo državne in deželne podpore več plemenskih bikov in jih oddal posameznikom, podružnicam ali občinam. Bika bo oddal osrednji odbor za 60% kupne cene. Če n. pr. stane bik 600 K, mora dotični, ki dobi bika od Kmetijske družbe, plačati za njega samo 360 K. Pravi lastnik bika postane kupec še le čez dve leti. Kmetovalci, ki želijo dobiti plemenskega bika, morajo to naznaniti okrajnemu odboru in če ta odkloni posredovanje, načelnstvu najbližje kmet. podružnice ali pa domačemu občinskemu predstojništvu in položiti pri predznambi varščino v znesku 50 K ter podpisati obveznico. Prijavitelj se je treba že do konca aprila 1915. — Osrednji odbor Kmetijske družbe bo letos poskrbel tudi za nakup plemenskih merjascev. Prošnje se naj vlagajo na isti način kot pri nakupu bikov. Varščina znaša samo 30 K. Prošnje se naj takoj vložijo.

* **Rusko laneno seme se še vedno dobi.** Osrednji odbor štajerske Kmetijske družbe še ima v zalogi večjo množico ruskega lanenega semena. 1 kg se zaračuna po 52 v. Znesek se mora poslati naprej c. kr. Kmetijski družbi za Štajersko (Građec, Landhausgasse št. 12). Manj kot pet kilogramov se sploh ne razpošilja.

* **Tržne cene v Gradcu.** Debeli voli 168 do 180 K, srednje debeli 158 do 166 K, suhi 150 do 156 K; debele krave 144 do 172 K, srednje debele 124 do 142 K, suhe 92 do 122 K; biki 148 do 174 K, mlada živina 144 do 168 K; teleta 230 do 250 K, izjemoma 260 K do 270 K; mlade svinje 260 do 270 K, debele svinje 270 do 280 K, srednje debele 258 do 270 K, mesne svinje 256 do 260 K; ovce 140 do 160 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: Sladko 10 do 11 K, kisló 8.50 do 10 K, slama 8.50 do 10. — K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, koroza 25.50, proso 27 K, oves 27.30 K, ajda 70 K, fižol 68 do 85 K, grašica 11.20 do 11.40 K, leča 16.20 K, proso pšeno 72 do 96 K, pšenični zdrob 92 K, koruzni zdrob 60 do 88 K, ržena moka 64 K, pšenična moka št. 0 86 do 90 K, št. 4 67 do 84 K, št. 6 (črna) 60 do 72 K (100 kg). Jajca komad 10 do 14 v, krompir 18 do 20 v 1 kg, mleko 28 do 30 v liter.

* **Velik mlin ustavljen delo.** Velik valjni mlin Vinko Majdiča v Kranju je ustavljen delo, ker mu je zmanjkalo žita. Majdičev mlin je bil eden največjih mlinov v Avstriji.

* **Kako se pripravi perocid za škropljenje proti peronospori?** Radi pomanjkanja bakrene galice bomo letos navezani škropiti vinograde z drugimi sredstvi. Pred vsem se priporoča perocid. Pripravljanje perocidove zmesi je približno enako, kakor priprava znane modre galice. Perocid se nekoliko težje topi v vodi, kakor modra galica. Zato ga moramo dejati že raztapljati na predvečer tistega dne, ko mislimo škropiti. Stehtano množino perocida (n. pr. 3 kg na 100 l vode) vsujemo v platneno vrečico in jo obešeno položimo v posodo z vodo. Med raztapljanjem je treba to vrečico večkrat potresti. Ne smemo pa vsebine stiskati z rokami, sicer se sprime v kepe in se še težje raztopi. K perocidovi raztopnini vzamemo sveže ugašeno apno v prahu, ki se dobi, ako živo apno polagoma škropimo z vodo, dokler ne razpade v prah. Za vsak kilogram v 100 l vode raztopljenega perocida vzamemo 27% dkg ugašenega apna v prahu. Na 2 kg perocida pride tedaj 55 dkg in na 3 kg 82% dkg apna. Natančno odtehtano apno se s par žlicami vode zamesi v gost močnik in sicer na dnu tiste posode, kjer nameravamo imeti perocidovo raztopnino pripravljeno za škropljenje. Ko smo tako pripravili še tudi apno, vlijemo polagoma perocidovo raztopnino v tisto posodo, kjer imamo apno in s kako palico mešamo. Ko nazadnje še nekoliko časa mešamo, je raztopnina gotova za rabo. Na opisani način pripravljena raztopnina je potem uporabna mesece in mesece, ne da bi se kaj pokvarila. Navadno rabimo 3% perocidovo raztopnino (na 100 l vode 3 kg perocida); pa tudi z 2% so dosegli najboljše uspehe. Perocid je po 40 K 100 kg. Dobilo se ga bo pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, ali pa pri vaši kmetijski podružnici. C. kr. kmetijsko-kemično poskuševališče v Gorici je izdalo brošurico „Perocid, nov preparat za zatiranje trtne peronospore.“ To brošurico dobite brezplačno.

* **Koliko živali pade v vojni.** Prav težko je, dobiti natančni seznam živali, ki zgubijo v svetovni vojski svoje življenje. Amerikanski list „Animal World“ primerja pri rešitvi tega vprašanja prejšnje vojske, da bi tako dobil vsaj približno število padlih živali v sedanji svetovni vojski. Ko se je vršila zadnja meščanska vojska v Ameriki, so imele Združene države v zadnjem letu te vojske več kot 200.000 konj. Od teh je vsak dan padlo približno 600. Skupno je tedaj Amerika izgubila čez 20.000 konj. V burški vojski je v enem letu padlo na angleški strani več kot 15.000 konj in mul. Največ konj pocrka vsled ran, dobljenih po šrapnelih. Nobena žival tako naglo ne pogine vsled okuženja kakor ravno konj. Ako je konj ranjen po šrapnelu in se mu rana okuži, zgubi vedno več moči, dokler ne postane nezmožen za uporabo in se ga mora konečno kratkomalo ustreliti. Slabo vreme, neredno in navadno slabo krmljenje pospeši med konji raznovrstne bolezni. Če se površna ceni, morajo sedaj vsak dan 5000 konj izločiti iz vojaške službe, nekaj jih pade, drugi pa so za vojne svrhe nesposobni. To število pa je še prej preizko kot previsoko. Izgube psov in golobov-pismoš, ki poginejo v vojni, so v primeri z izgubami konj zelo malenkostne.

* **Poštne pošiljke za ujetnike v Rusiji.** Dovoljeno je pošiljati avstrijskim vojakom, ki se nahajajo v ruskem ujetništvu, poštne zaboje in sicer le čez Rumunijo. Teža posamezne poštno pošiljke ne sme pa znašati več kakor 5 kg. Za poštno pošiljke avstrijskim vojakom v ruskem ujetništvu ne prevzame poštna uprava nobene odgovornosti.

* **Kužne bolezni na Štajerskem.** Zdravstveni oddelek graškega namestništva je dne 4. aprila razglasil glede stanja kužnih bolezni na Štajerskem: osepnice: nobenega novega slučaja; pegasti legar: v Thalerhofu 1 smrtni slučaj, v Knittelfeldu 2 osebi na novo oboleli, na Vurbergu pri Ptujju 2 osebi oboleli, v Novivasci pri Radgoni 1 oseba umrla.

* **Šest mesecev je spal.** V Neapolju na Italijanskem se zdravniki močno zanimajo za sledeči izvanredni slučaj: Pred dobrima dvema mesecema so spravili v tamošnje bolnišnico ameriškega naseljenca Franca Messino iz Palerma, kateri je v Novem Jorku padel v nezavest, ker mu je bilo ukradenih 6000 lir. Messino je spal celih šest mesecev, a sedaj se je vsled velike skrbi zdravnikov zbudil in ozdravil.

* **Maribor.** Dne 1. aprila je v deželno-brambovski vojaški bolnišnici na naslednjih srčne bolezni umrl črnovojnik Karol Kalkuš od deželno-brambovskega pešpolka št. 26.

* **Maribor.** V sredo dne 7. aprila okoli 11. ure dopoldne smo čutili v Mariboru potresni sunek. Smer je bila od juga proti severu.

* **Maribor.** Na velikonočno nedeljo je pogorelo gospodarsko poslopje knezofskijske graščine Betnava pri Mariboru. Požarna bramba in vojaštvo sta zabranila, da se ogenj ni razširil tudi na bližnja poslopja.

* **Maribor.** Korporal Roman Bende, uradnik Zadrufne Zveze v Mariboru, piše svojemu prijatelju s severnega bojišča: Oprosti, da Ti tako dolgo nisem pisal. Ni prilike tu v času zmešnjav veliko pisati. A vendar ni drugače! Ravno ležimo pripravljeno za napad. Hladen in prostodušen sem za vse življajoče in tuleče zvoke krogel, šrapnelov in granat. Godi se nam pač, kakor vedno. Ob velikem prazniku Omega, ki je po smrti za človeštvo veličastno vstal, bomo še tu, vršeč krvavo nalogo v „blagor“ ubogih narodov. Veselo Alelujo Tebi in celi Tvoji rodbini!

* **Kamnica.** Naša kmečka posojilnica je končala prvo poslovno leto nad vse pričakovanje izvrstno, kar dokazuje, da si je v kratkem času pridobila zaupanje vsega prebivalstva. V nedeljo, dne 11. t. m. po prvem opravi se bo pri g. Vogrinu v 1. nadstropju vršil občni zbor posojilnice, na katerem se bo predložil letni račun, predaval bo nadrevizor Vl. Pušenjak o važnih gospodarskih vprašanjih in se obravnavale razne druge zanimive točke. Gospodarji in gospodinje, fantje in dekleta, pridite v obilnem številu!

* **St. Ilj v Slov. gor.** Dne 4. aprila dopoldne je nekdo zažgal gozd g. Ehrlicha v Ceršaku. Uničenih je 5 oravov mladega nasada.

* **St. Ilj v Slov. gor.** Viničar Andrej Drozg v Strihu, cu je moral ob začetku vojske vse svoje tri sine dati cesarju. O najstarejšem Andreju že od začetka vojske ni sluha ne duha. Drugi Franc je padel v Galiciji. Tretji pa je umrl v soboto, dne 3. aprila v Mariboru; prehladil se je v baraki. Stari oče Andrej, vzoren kristjan, tolaži zdaj doma tri mlade vdove. Vsi trije sinovi njegovi so bili pošteni ljudje in udje tretjega ređa. Ubogi oče, kaj si bo začel na stara leta! — Posestnik Peter Niederl, o katerem ste pisali, da je bil že mesca septembra ranjen v Galiciji, je padel na vojnem polju. Prvokrat mu je šla krogla skozi glavo, pa jo je izpljunil iz ust, samo tri zobe in kos jezika mu je odtrgala. Težko ranjen je ležal v neki bolnišnici na Dunaju. Ko je popolnoma okreval, je pa moral zopet v boj. Drugokrat pa ni mogel več izpljuniti krogle. Našla ga je le smrt. Naj v miru počiva njegova blaga duša! Ko je bil po zimi doma na 14-dnevnem dopustu, je tako dajal lepi vzgled, bil skoraj vsak dan s svojo ženo pri sv. maši in večkrat tudi pri sv. obhajilu. Vse je lepo uravnal, predno je šel od doma, kakor da bi bil slutil, da ga ne bo več nazaj.

* **Negova.** Že četrto žrtev nam je pobrala neusmiljena vojska. Iz Negovskega vrha nam je pograbil tri može in enega fanta. Dobro znani in poznani

sosed in prijatelj je bil Alojz Vreča. Služil je tri leta pri vojakih, štiri leta je bil pri finančnem oddelku in lanskega leta ga je mobilizacija pobrala na vojsko. Štiri mesce se je boril na Karpatih in dne 22. marca ga je sovražna krogla zadela v trebuh ter je izdihnil svojo dušo. V najlepši dobi, v 42. letu svojega življenja, je moral zapustiti svojo mlado, žalostno ženo in dve majhni nepreskrbljeni hčerki. Za njim žalujejo sorodniki in vsi sosedi, ker je bil dober gospodar. — Bodi mu tuja zemljica lahka!

* **Središče.** Nadučitelj Anton Kosi je dobil naslov ravnatelja.

* **Leskovec.** V petek, dne 26. marca, je posestnik Blaž Vindiš peljal krmo iz svojih gorov v Berinjaku. Po strmem klanecu je vodil konja za uzdo. Voz je zdrsil, sunil konja, voznik se je spodtaknil in padel pred konja. Desni konj mu je stopil z vso svojo težo in s podkovanjo nogo na desno lice pri sencu, tako da je blagi mož pri prič izdihnil. Blaž Vindiš je bil iz Leskoveca v veleposestvu edini slovenski volilec v okrajni zastop. Bil je tudi več let načelnik krajevnega sveta. Pod njim se je postavila krasna nova šestrazredna šola. Za njim žaluje sedmero otrok, in med njimi trije sinovi vojaki, žena, pa tudi vsi njegovi dobri prijatelji. Zares častljiva kmečka hiša! Pogreb na cvetno nedeljo je pričal, kako je bil rajni od vseh spoštovan in ljubljen! Bodi mu lahka zemlja domača, ki jo je ljubil, kakor se spodobi za vsakega vernega, slovenskega gospodarja.

* **Meretinci pri Sv. Marjeti.** V četrtek, dne 11. marca, je umrla nagle smrti posestnica Marija Antolič, stara komaj 40 let. Postala je žrtev svojega mairinskega poklica. Pokojnica zapuščala moža in devet otrok, od teh pet nedoroštilih. Najstarejši sin se bori proti Rusom, drugi pa je bil sedaj potrjen v vojake. Rajna je bila zelo pridna gospodinja. Kot mačeha ni delala nobenega razločka med otroci prejšnje žene in njenimi. Pogreb je bil v soboto, dne 13. marca, in je pričal, da je bila rajna res splošno priljubljena. Bog ji daj večni mir!

* **Sv. Lovrenc na Drav. polju.** V noči od 22. na 23. sušec je bilo pri posestniku Loštrecu, ki je v vojski in so samo ženske doma, ukradeno 9 tedensko tele. Se-le zjutraj ga zgrešijo. Kmalu so našli ob cesti v Sterntal v hosti glavo, kožo in čreva teletova. Tai je torej tele zaklal in z mesom odšel. Ali je tat kdo izmed delavcev pri barakah za ujetnike ali kdo drugi, bo morebiti dognala preiskava. Prej se je tat oglašil pri sosedu L. Koren v hlevu, prižgal žigalico, a se takoj obrnil in vrata zaklenil, ko je videl, da ni sam. Ker je veliko ljudi od vseh vetrov zaposlenih pri barakah, bo treba imeti pazno oko in bržčas posebne varnostne naredbe.

* **Hajdina.** Iz te vrlonarodne župnije nam je došlo zadnji čas blizu 20 novih naročnikov. Živeli naši prijatelji!

* **Pragersko.** Uslužbenec južne železnice Belšak J. je bil te dni odlikovan s kolajno za 40letno zvesto službovanje. Belšaku so tovariši čestitali k redkemu slavlju.

* **Orehova vas pri Mariboru.** Vincenc Cebe, infanterist 47. pešpolka, doma iz naše vasi, je odrinil dne 15. februarja iz Maribora na severno bojišče. Dostikrat je poročal svojim starišem iz Karpatov, kako hrabro se slovenski fantje bojujejo in da je bil z več domačimi znanci skupaj. Imel je tudi še dva brata v vojni. Vedno si je želel, da bi samo enkrat se videl svoja se vojskujoča brata. Žal, da se mu ta želja ni izpolnila, ker sta njegova brata že ranjena in se nahajata tačas v bolnišnici. Od prevelikih naporov v Karpatih je močno zbolel in so ga 16. marca prepeljali v bolnišnico v Košice na Ogrsko, kjer je dne 23. marca častne smrti umrl. Imenovani je dopolnil še le komaj 20. leto. Bil je povsod zelo priljubljen, najbolj pa od svojih starišev, bratov in sester. Tudi najmlajši brat Stefan, star še le 18 let, bo moral dne 15. aprila zapustiti svoje drage in odriniti k vojakom. V Slivnici so zvonovi razglašali žalostno vest, kakor tudi žalna zastava na kapelici v njegovi domači vasi, nasproti njegovi rojstni hiši, da je Vincenc Cebe častne smrti v tujem kraju izdihnil svojo dušo. Vsi domači bomo hrabrega branitelja domovine ohranili v častnem spominu. Bodi mu tuja zemljica lahka!

* **Remšnik.** Presunjeni od globoke domovinske ljubezni so se podali vrli Remšničanje na praznik Oznanjenja Marije Device, ob enim popoldan iz svoje župne cerkve, pod vodstvom č. g. kaplana Jósipa Vrečlo v procesiji na šest ur oddaljeno, priljubljeno božjo pot k Sv. Križu nad Spodnjim Dravogradom; med potjo se jim je pridržilo tudi več Marenberžanov, tako, da je konečno štela procesija nad 300 ljudi. Preočili so v Dravogradu, od koder so drugo jutro, na god sedem žalosti bl. Device Marije, odkorakali v procesiji v prijazno romarsko cerkev, kjer so prosili, spodbujeni od primerne pridige, križanega Jezusa in njegovo žalostno Mater za zmago nad sovražniki mile Avstrije, za srečen mir in vrnitev svojih dragih iz bojnega polja. V ta namen jih je tudi veliko pristopilo k mizi Gospodovi. Bog naj usliši njih prošnje in vzdihe!

* **Sv. Anton na Pohorju.** V ruskem ujetništvu se nahaja že od 22. novembra Franc Kanop. Bil je hudo bolan. Pet tednov so mu trikrat na dan dajali zdravila. Sedaj je že za silo okreval. Godi se mu po navadi. Zraven njega so še štirje znanci; eden iz Ribnice, eden iz Remšnika in dva druga. Ujeti so daleč od avstrijske meje v mestu Kobrov pri Moskvi, od

koder so dobili Kanopovi stariši pismo in sicer dne 28. marca.

* **Celje.** Pri prebiranju črnovojnikov dne 6. t. m. je bil potrjen tudi državni in deželni poslanec dr. J. Benkovič in bo prideljen slovenskemu pešpolku št. 17. — Kakor slišimo, je bil potrjen tudi odvetnik dr. Božič

* **Celje.** Umrl je vpokojeni mestni učitelj M. Kresnik, star 69 let.

* **Celje.** Na severnem bojišču je bil ranjen kadet 14. gorskega artilerijskega polka, Rudolf Bračko.

* **Celje.** Na Veliki petek, dne 2. aprila zjutraj se je pripeljal v naše mesto z vlakom „Rudečega križa“ čez 200 ranjencev s severnega bojišča, med tem 50 težko ranjenih. Med ranjenci je bilo tudi več Rusov.

* **Laški trg.** Na živinski sejem na Veliki četrtek se je prignalo 360 glav goveje živine. Prodalo se je 5 glav v Lipnico, 9 glav v Maribor, 20 glav v Celje. Tudi vojaška uprava je nakupila več komadov. Cene so bile 150 do 176 K 100 kg žive teže. Prihodnji živinski sejem se vrši na Binkoštni torek.

* **Luče v Savinjski dolini.** Iz Chisholma (Minesota) v Ameriki se poroča: Tukaj je umrl Jožef Pečovnik, doma iz Luč v Savinjski dolini. Pogreba so se udeležila društva, čijih član je bil rajni. Č. g. župnik katoliške župnije je imel lep nagrobni govor. Rajni zapuščala v Ameriki dva brata, ženo in tri nedorošle otroke. N. p. v m.!

* **Srečke Slovenske Straže.** Pokažimo v dejanju vsi svojo domovinsko ljubezen! Na pomoč najrevnejšim med nami! Najlepše svojo domovinsko ljubezen v sedanjem času pokažemo v dejanju, ako kupimo srečke Slovenske Straže. Velika loterija naše Slovenske Straže je namenjena ubogim otrokom, v domov in našim invalidom. Ta plemeniti namen, ki mora vzdržati tudi najbolj mrzla srca, poleg tega veliko stvelo dobitkov, bi pač moral vzdigniti vsakega, kdor čita te vrstice, da takoj, gotovo pa tekem enega tedna kupi nekaj srečk Slovenske Straže. Kupite srečke takoj, ker s tem pomagata upravi loterije, da hitro ve, kje in koliko srečk je že razprodanih. Skrbite, da bodo vse srečke, ki so sedaj v prazvatu, v prihodnjih dneh kupljene. Kdor ima sočutje do svojih tpečih rojakov, kdor z dejavnimi ljubi svojo domovino, bo to gotovo takoj storil. Srečka velja samo 1 K, dobitkov je 1715 v skupni vrednosti 20.000 K. Glavni dobitek 5000 K. Zrebanje že maja mesca. Pismena naročila na več srečk sprejema pisarna Slovenske Straže v Ljubljani. Naj se dobi mnogo plemenitih Slovencev in Slovenk, ki stopijo okoli svojih znancev in znank ter naberejo kronice za srečke in jih z naročilom pošljejo Slovenski Straži.

* **Pogrešajo se:** Jožef Z dolšek, pešec 47. pešpolka, 11. stotnije, 1. čete, vojna pošta št. 73. Naznanilo proti povračilu stroškov njegovemu očetu Mihaelu Z dolšeli, po domače Kocelu, na Ponikvi ob južni železnici. — Janez Brinovšek; dne 26. oktobra je šel z 5. maršstotnijo iz Celja na srbsko bojišče in je bil prideljen k pešpolku št. 87. Odgovor na Franko Brinovšek, Gorenje, pošta Rečica ob Paki. — Ferdinand Grinc, saperbataljon št. 3, 2. stotnja, v Pikulicah in Przemyslu. Doma iz Vrhloga pri Pragerskem. Odgovor Jožetu Ogrine, železniški uslužbenec, Pragersko. — Jožef Medved, deželnotrambni pešpolk št. 26, 4. stotnja, vojna pošta št. 48. Odgovor želi: Ogrine Ljudmila, Sikole, pošta Pragersko. — Peter Döller, četovodja maršbataljon št. 153, 2. stotnja; odšel je v Galicijo. Za odgovor prosil: Marija Döller, posestnica v Trbonjah, pošta Vuzenica. — Leopold Petek, domobranski pešpolk št. 26, 1. stotnja. Bil je v boju v Galiciji. Naznanilo starišem: Jožetu in Neži Petek, posestnika, Derstelja, Sv. Urbana pri Ptujju.

Zadnja poročila došla v četrtek, 8. aprila.

Sv. oče za mir.

Rim, 7. aprila.

Papež je sprejel včeraj, dne 6. aprila, zastopnika družbe ameriškega časopisa ter je sporočil po njem pozdrav katoličanom Združenih držav Severne Amerike. Papež je prosil zastopnika, da naj v njegovem imenu poziva ameriške katolice, da naj le ne stremi ničesar, kar bi utegnilo vojsko zavlačevati. Če bi se pa predsednik Združenih držav, Wilson, odločil posredovati za mir, bi ga on (papež) s celim srcem podpiral.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 7. aprila.

Avstrijski generalni štab uradno razglša:

Severno bojišče.

Boji na karpatski bojni črti se nadaljujejo. — Število Rusov, ki smo jih ujeli na višinah izhodno od doline reke Laborca, se je pomnožilo še za nadaljnjih 930 mož. V teh bojih so Avstrijci uplenili tudi tri topove in sedem strojnih pušk; vojni plen je zelo velik, med njim se nahaja 5000 ruskih pušk.

V južno-izhodni Galiciji se vršijo le na nekaterih mestih topovski boji.

V zahodni Galiciji in na Rusko-Poljskem nobene spremembe.

Južno bojišče.

Na južnem bojišču so Srbi dne 6. aprila znova obstreljevali naše odprto mesto Oršova. Kot odgovor na to so naši obstreljevali Belgrad.

Zahodno od duklanskega prelaza.

Buđimpeštanski list „Az Est“ poroča z dne 7. aprila: Na zahodni strani duklanskega prelaza so Rusi predvčerajšnjim (dne 5. aprila) prekorčili ogrsko mejo in so zasedli neko vas tostran meje. Ker je

Rusom znano, da so njih poizkusi, prodirati proti Bartfi brezupni, so svoje nadaljne napade ustavili.

Od Ondave do Užoka.

List „A Nap“ poroča: Borba na Karpatih traja z nezmanjšano srditostjo in silo dalje. Po kratkem odmoru so se boji zopet znova razvili in sicer najhujše v ozemlju od doline Ondave do naših postojank severno od Užoka. V dolini reke Laborca smo ustavili ruski napad ter smo zasedli višine na izhodni strani te doline. Rusi se krčevito trudijo, da bi izgubljene postojanke zopet dobili v svojo posest. Dosedaj so se bili vsi sovražni poizkusi, si zopet prilastiti te postojanke, brezuspešni. Samo v dolini reke Ondave se je Rusom posrečilo, da so zasedli nekatere manj važne postojanke.

Avstrijci uplenili 100 vagonov pšenice.

Rumunski list „Ziua“ poroča dne 7. aprila, da so avstrijske čete obstreljevale mesto Chotni v Besarabiji. Mesto Chotni leži kakih 35 km izhodno od bukovinske meje ob južnem bregu reke Dnjestr. Pri zasledovanju ruskih čet so Avstrijci uplenili Rusom 100 vagonov pšenice.

Usoda przemyslske posadke.

Avstrijska kakor tudi ogrska družba Rudečega križa sta se obrnili z nujno prošnjo do ruskega Rudečega križa v Petrogradu, naj jima pošlje čimpreje poročila o usodi przemyslske posadke in naj ujetnike kolikor mogoče podpira. Družba avstrijskega Rudečega križa na Dunaju je dobila dne 7. aprila iz Petrograda sledeči odgovor: „Ruski Rudeči križ je storil vse potrebno, da zbere podatke o ujeti przemyslski posadki. Kakor hitro bomo dotične podatke dobili, vam jih takoj dopošljemo. Istotako bomo tudi skrbeli, da bo ujeta posadka dobila potrebno podporo.“

Pričakovati torej smemo, da bo avstrijski Rudeči križ takoj, ko bo dobil obljubljene podatke, istu tudi javno razglasil, da bodo svoji poučeni o usodi posameznih vojakov przemyslske posadke.

Podmorski čoln „U 29“ izgubljen.

Berolin, 7. aprila.

Nemška admiraliteta uradno poroča, da se podmorski čoln „U 29“ od svoje zadnje vožnje ni več vrnil. Po poročilu angleške admiralitete z dne 26. marca se je baje čoln z vsem mostvom vred potopil. — Smatra se torej, da je čoln izgubljen.

Čolnu „U 29“ je poveljeval kapitanski poročnik Oton Weddingen, ki je poprej poveljeval podmorskemu čolnu „U 9“, kateri je lansko leto bil pravi strah angleških in francoskih ladij. „U 9“ se je pojavil sedaj tu, sedaj tam v sovražnem morju in je potopil celo vrsto sovražnikovih ladij. Pozneje je Weddingen prevzel poveljstvo čolna „U 29“, s katerim je potopil zopet večje število angleških in francoskih ladij. O. Weddingen je bil star 33 let.

Listnica uredništva.

Sv. Trojica v Slov. gor.: Pritožite se o vaših poštah razmerah na c. kr. pošto ravnateljstvo v Gradcu. — Sv. Ilj v Slov. gor.: Hvala! Bi bilo zeleti, da se večkrat oglasite. — Pisma z bojišča: Radi pomanjkanja prostora smo morali več pisem in dopisov odložiti za prihodnjic, ali pa jih izročimo „Straži.“ — Čadram: Ker je vaš dopis brez podpisa, je pokopan sedaj na dnu uredniškega koša. — Stara česta (A. H. & K. B.): Inzerati so po novem letu dražji in sicer stane za navadne inzerate peti-vrsta za enkratni tatis 18 vinarjev.

* **Domača knjižnica.** Izšel je lični dvojni zvezek „Domače knjižnice.“ Ze dolgo se je pogrešal zbornik, ki bi prinašal v prevodu boljša dela svetovne književnosti. „Domača knjižnica“ je izpolnila to vrzel in je ob enem najcenejše zasebno podjetje na književnem polju. Knjiga stane s poštnino vred samo 70 v ter se pošlje na zahtevo vsakemu na ogled. Naroča se pri založniku dr. Lj. Koser, Juršinci, Štajersko.

* **„Svetovne vojske“** 11. sešitek je izšel. Vsebina: Francoske meje in trdnjave ob njih. Glavne trdnjave. Se brzojavke. Prvi boji med Nemci in Francozi. Nemške armade. Podrobnosti iz nadaljnjih bojev. Pregled bojev do konca mesca avgusta. Slike iz bojev. — Cena za četrletja 3 K. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Priporočamo!

Kupujem

ovčjo volno, kožo ovac in jagnjet, kakor tudi vsakovrstne druge kože po najboljših cenah. K. Granič, Maribor, Gosposka ul. 7. 239

Razširjajte

„Sl. Gospodar“!

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Jarenini

reg. zadruga z neom. zavezo

ki se bo vršil v nedeljo, dne 25. aprila 1915, ob 3. uri popoldne, v gostilni g. M. Cviljak v Jarenini.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Pet vinarjev

stane dopisnica, s katero lahko naročite moj glavni cenik z 4000 podobami. Obsega bogato izbor koristnih, potrebnih in za darila primernih predmetov. Cenik se vsakemu pošlje zastoj in franko. I. tovarna ur, Hans Konrad, c. kr. dvorni dobavitelj v Mostu (Brux) št. 801 (Česko). Prave niklaste žepne ure K 4.20, 5 K, srebrne K 8.40, 9.50, niklasta budilka K 2.90, ure s kukavico 8.40 K, pendel-ure 9 K. Pošilja se proti povzetju. Noben risiko. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. II-86

Organist in cerkovnik

cecilijanec, oženjen, išče boljše stalne službe. Naslov v upravnistvu, št. 235.

Služba cerkovnika in organista

s precej dobrim zaslužkom na Koroškem. Cecilijanci, samej prednost. Nastop lahko takoj. Župnijski urad v Škofidolu p. Podravlje, (Koroško). 237

Išče se

izurjen mož

za dobro plačo, kateri bi prevzel 24-30 oralov gozda izkrožiti (podreti) in vse vožnje lesa blizu 16 km oddaljene štacije na Ptuj. Čas tega opravila se dovoli do dve leti. Več se izve pri gospodu Hauptmann-u v Križevcih, Stajersko. 236

Volno

ovčjo, oprano in neoprano kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjem plačilu ter plačam vožnjo sam. Veletgovina

R. Stermecki

Celje šte. 17 (Štajersko.)

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja: Srečkovno zastopstvo št. 15. Ljubljana. 154

Trsje na prodaj

Silvanec, burgundec, gutedel, kraljevina, veltinec, vrbošek, velšrizling in mešane od starih vrst. — Cepljeno na vseh priporočljivih podlegah. Korenjaki od Rip. Portalia. Cena po dogovoru. Anton Turin, Globoko, Studenice pri Poljčanah.

Slovenci pozor!
Dvonadstropna hiša

z majhnim vrtičem v sredi mesta in blizu frančiškanske cerkve z 7 stanovanji, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove upravnistvo pod šte. 432.

Fant, star 15-16 let,

ki ima veselje se učiti usnarstva, se sprejme v popolno oskrbo ali pa mesečno plačo. Kosi, usnar, Mala Nedelja. 231

Beli pes

(polovico glave je imel črno) se je izgubil na poti med Jarenino in Pesnico. Oddati proti plačilu na železniški postaji na Pesnici. 238

Loterijske številke.

Gradec, 31. marca:	56	18	84	58	85
Linc, 3. aprila:	1	62	22	19	81

* Sv. Oče Benedikt XV. V slovenskem jeziku smo dozdaj pogrešali življenjepis novega papeža, čeprav so po njem vpraševali verniki in osobito kateheti za uporabo v šoli. Sedaj je v tiskarni sv. Cirila v Mariboru izšel precej obširen življenjepis sv. Očeta Benedikta XV., katerega je priredilo za slovensko ljudstvo uredništvo „Slovenskega Gospodarja.“ Da se lahko knjižica zelo razširi, določila se ji je prav nizka cena 10 v za komad, koji znesek se blagoviti vposlati v poštnih znamkah. Življenjepis je pisan zelo mikavno in bo vsakega zadovoljil. Segajte po njem!

* Na Kalvarijo! Spisal Fr. Šegula. V založbi tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena knjigi: vezana v platno z rdečo obrezo K 2.50, zlata obreza K 3.20; vavirana vezava in zlata obreza K 3.50. Po pošti stane 20 v več. Naroči se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj stroškov in dela se povzroči, ako se denar za to knjigo pošlje po položnici naprej! — To je čisto poseben molitvenik. Obsega namreč na 640 straneh 30 različnih križevih potov za razne priliko; tako n. pr. med drugimi križev pot v čast presv. Rešnjemu Telesu, najsv. Srcu Jezusovega, za dan sv. obhajila, za družbo krščanskih mož, za matere, za delavce in služabnike, za mladeniče, za dekleta, za Marijine otroke, za dekleta Marijinih družb, za adventni čas, za postni čas, za čas posebnih stisk in nadlog, za vojni čas, za dan vernih duš, sv. križev pot kot priprava na smrt. Razven tega najdeš v knjigi sv. mašo v čast trpljenja Jezusovega, vse navadne litanije in tudi litanije trpljenja Kristusovega, spovedne in obhajilne molitve in razne prošnje in molitve, ki se nanašajo na Jezusovo trpljenje. Ob koncu še sledi pet ganljivih pesmi v čast trpljenju Kristusovem. Slovenem je sv. križev pot najbolj priključljiva pobožnost, katero naše ljudstvo vedno rado opravlja — zato vsem pobožnim vernikom ta novi molitvenik toplo priporočamo.

* „Sv. Križev pot za vojni čas.“ Ta knjižica se zopet dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s poštnino vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 90 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znamkah.

Kupim

vsako množino smrekovih, borovih in hojkovih dreves in plohov. J. Vrečko, Mellingerjeva ulica šte. 10, Maribor. 228

Lepa sadna drevesca

razne zlahne vrste, ima na prodaj g. Vekoslav Štelcer, lastnik drevesnice, Strihovec, pošta št. 11 v Slov. goricah. Cena 60 do 80 vinarjev 1 komad. 152

Priden učencec

za slikarstvo in pleskarstvo se takoj sprejme pri popolni oskrbi pri Herman Martinu, slikarju v Mariboru, Goethestr. 31. 229

V svojo trgovino s špecerijskim blagom na Zofijinem trgu v Mariboru sprejemem

pridnega učenca

iz poštnih hiše, ki je večš slovenskega in nemškega jezika, ter ima dobra šolska spričevala. M. Berdajs.

2 učenca

močna, v starosti od 16 do 18 let, se takoj sprejmeta pri Antonu Marčič, usnar v Slov. Bistrici. Učiti se je tri leta, dobi se na leto od 50 do 100 K plače, in tudi stanovanje in hrano. 216

KONJ

okrog 9 let star, se za 300 K takoj proda pri Adolfu Bernhard, Maribor, Koroška cesta šte. 10. 220

Sprejme se krepak

učencec

od poštnih starišev v trgovino z mešanim blagom. Takojšnje ponudbe je vposlati na tvrčko R. Peselj, Ajdovščina, Primorsko.

Mihael Černejšek, podobar, zlatar in slikar, Ormoška cesta št. 1 v Ptuj

se priporoča č. župnijskim uradom in občinskim predstojništvom v delo. Prevzame vsa v njegovo stroko spadajoča dela, n. pr.: pozlačevanje in prenovljenje altarjev in prižnic; izdeluje nove in prenove stare križevpote, kapelice in velike križe pri cestah, kakor tudi vse sorte podob in nagrobnih križev, in pozlačuje őrke v nagrobne kamne i. t. d. Za jamstvo je njegova že 24 let obstoječa firma. 218

Pridnega in izurjenega

POMAGAČA

sprejme takoj Matej Bregant, kovač v Orehovi vasi, pošta Slivnica pri Mariboru. 212

VABILO na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Mali Nedelji, registrovane zadruga z neomejeno zavezo, ki se vrši v nedeljo 18. aprila po rani maši v cerkveni hiši.

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje rač. zaključka za l. 1914.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Poučen govor nadrevizorja VI. Pušenjak.
7. Slučajnosti.

K mnogobrojni udeležbi vabi

232

načelstvo.

Vabilo na

redni občni zbor Ormoške posojilnice v Ormožu

reg. zadruga z neom. zavezo.

ki se bo vršil dne 1. maja 1915 ob 3. uri pop. v posojilniški pisarni.

DNEVNIRED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o lanskem obnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računkega zaključka za leto 1914.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor na istem mestu in z istim vsprodom, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov. 234

Načelstvo.

NAZNANILO.

Našim cenjenim odjemalcem naznanjam, da smo radi neprestanega dviganja cen pri surovinah, embalažah, kakor tudi delavskih plačah in visokih pridelovalnih stroškov, primorani ceno

LYSOFORMU

t. j. našemu izbornemu razkuževalnemu sredstvu od 1. aprila naprej dvigniti.

Steklenica po 100 gramov stane odslej mesto 80 v 90 v. V istem razmerju se višje zaračunajo tudi druge vrste steklenic

Lysoform delavnice
Dr. Keleti & Murányi,
kemična tovarna,
Ujpest, Ogrsko.

C. kr. priv.

Vzajemna zavarovalnica zoper ogenj v Gradcu.

St. 2000.

Razglas.

Po § 92 društ. pravil se bo za naše ude vršil

društveni občni zbor

v pondeljek dne 10. maja 1915 ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani našega zavoda v Gradcu, Gosposka ulica 18-20.

Vsak društveni odposlanec dobi za to zborovanje posebno pismeno vabilo.

DNEVNIRED:

1. Računsko poročilo z računskim zaključkom za 86. upravno leto 1914.
2. Poročilo računskih revizorjev o pregledovanju letnega računa za l. 1914.
3. Proračun za upravno leto 1915.
4. Volitev treh računskih pregledovalcev in enega nadomestnega revizorja.

Gradec, dne 4. aprila 1915.

Upravni svet.

Ponatis se ne plačuje. 233

Službo cerkovnika in organista

želi spremeniti krščanski mož, star 45 let, kjer je primerno za krojaško in šiviljsko obrt, in tudi kaj zemljišča. Nastop takoj. Naslov v upravnistvu. 230

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

se: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 5% od 1. in 16. v mescu po vložiti in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripisejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob. Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5% do 6%, na vknjižbo in poročstvo po 6%, na menice po 6 1/2%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgevi pri drugih zavodih in zasebnikih prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe čela posojilnice brezplačno stranka plača samo koleke.

Za spomlad
priporoča domača in narodna trgovina
Franc Lenart
v PTUJU

večinoma razno novodošlo blago za obleke. Ker se vrši najbrž letos sv. birma, opozarjam cenj. botere in botre že naprej, da preskrbijo svojim birmancem lepo obleko, ki pa se dobi primeroma današnjim razmeram po ugodnih cenah istotako pri

Francu Lenart v Ptuj.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem.
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

192

Narodna trgovina
Alojz Brenčič
v PTUJU

priporoča za spomlad in leto lepo izbiro štofov in volne za moške in ženske obleke kakor tudi vsakovrstnega platna z životno in posteljno perilo. Nadalje nudi gotovo perilo, potem hlače, predpasnike, kravate, ovratnike, zavratnice, odeje, dežnike, preproge, različne rute ter vobče vse, kar spada v to stroko. Priporoča se Alojziju Brenčiču v Ptuj.

Seme štajerske detelje

rudeče detelje, debelozrnato, zajamčeno prosto žide, se prodaja vsaka množina od 5 kg naprej in se franco pošilja na vsako pošto proti povzetju po 2 K 20 v 1 kg. Tvrška bratje Reitter, Slov. Gradec. 206

Orožje in kolesa

na obroke. Posamezni deli najceneje. Ilustrov



ceniki zastoj. F. Dušek, tovarna orožja, koles in šivalnih strojev. Opešno na drž. žel. št. 2121. 1332 Češko.

! KAVA !

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna 5 kg poskusna vreča 10 K franco po povzetju. Pol kilograma veleprima najfinjši čaj 2 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Galanta 496, Ogrsko. 98!

Učenec

iz boljše hiše, z dobrimi šolskimi spričevali, vešč slovenščine in nemščine, se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga Konrada Zamolo v Fram-u. 214

KOSE!

Kdor hoče imeti

KOSO

s katero se ni treba mučiti ter se z enkratnim klepanjem kosi z lahko vsake vrste travo celi dan, naj se obrne na tvrško

J. Krašovic v Žalcu

katera je prevzela že lansko leto edino zastopstvo svetovnoznamenih kos znamka „Poljedelsko orodje“ in jih tudi več tisoč že razpečala.

Pri naročilu 10 komadov se doda 1 komad brezplačno. Za dobro kakovost kos se jamči. Cenik na zahtevo brezplačno!

KOSE!

KOSE!

I^a seme štajerske detelje

180 se prodaja v trgovini

KARLA HABERJA
v Mariboru Tegethofova ul. št. 39.

Kupuje oves, krompir in fižol po najvišjih cenah.



Mlado, staro,

Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepčam,
Vedno zdrav želodč imam!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Tvrška

Milan Hočevnar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve.

Naznanjam, da v moji trgovini dobivate zanesljivo kaljiva semena za poje in vrte po solidni ceni Posebno priporočam od predenca očiščeno:

- Domače ali konjsko deteljno seme, potem Lucerner ali nemška, Inkarnat za enkrat kositi, Esparset, takozvana večna detelja, Travnino seme za mokre in suhe travnike, Korenjevo seme, Runkelovo repo, rudečo dolgovato, rumeno dolgo in okroglo, Svinjsko salato.

Vseh vrst semena za vrte, kakor tudi rafijo in žveplo za vinograde.

Obilnega obiska pričaku oč biležim z velespoštovanjem

tvrška M. Hočevnar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve trgovina špeterijskega blaga.

Učenec

se takoj sprejme v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Zahteva se dva razreda gimnazije, realke ali učiteljskega, ali pa tri razrede meščanske šole.

Edino zastopstvo in glavna zaloga za Avstro-Ogrsko od originalnih armadnih in železničarskih Rosko 5R.

Jamstvo 3 leta.



Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popolni svoti zopet zamenja, torej ni nobene rizike, ampak se lahko vsak sam prepriča o teh izbornih urah. Prednosti teh ur: Prava železničarska Roskopf-ura se je, ne dolgo tega, nalašč za železnične in štrpanske službe z novo konstrukcijo zboljšala, dobila precizijijski tek, posebej močne osi, kolesje se vso vrtil v kamenih. Ura teče 32 ur in ide točno na pol minute, če tudi ura leži, visi ali se nosi v žepu. Ura je zavarovana proti preveliki napetosti peresa, obločje je iz čistega nikla ter je zavarovano še z enim plaščem za varstvo zoper prah ter se vsi pokrovi strogo in natančno zapirajo. Po dobri preizkušnji so se te ure radi nizke cene in vendar dobrega teka uradno upeljale pri armadi in različnih železnicah. Prosim Vas torej, da te ure ne zamenjate z drugimi sličnimi urami, ki se dobijo v trgovinah. — Vsak si naj brez nevarnosti, da bi trpel kake škodo, naroči mojo ceno uro. — Velik cent populnoma zastoj.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8, največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlatnine, razpošilja v vse dežele. — Specialist za boljše ure.

Pozor kmetovalci!

Prekrbite si pravečasno, posebno sedaj v vojakinom času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domače, nemške (Lucerna), karmito detelje, trave, pose rumeno in rudečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane tvrške Mauthner, ki se dobivajo pri 3 domači tvrški

L. RAVNIKAR :-: CELJE

Trgovina s špeterijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna postrežba.

Knjigarna, trgovina umetnin in muzikalij

Goričar & Leskovšek
Gračka cesta 7 Celje Ročova ul. 2

Tovarniška zaloga raznovrstnega kancelijskega, konceptnega, barvanega in cvetnega papirja.

Svinčniki, peresa, peresniki, žralce, radirke, kamenčki, trgovske in odjemalne knjige, pisarni papir v mapah in kasetah, kreppapir, umetne cvetlice itd.

Velikonočne dopisnice v velikanski izbiri od 4 vinarjev naprej

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank in risalnih skladov.

Nagrobni venci in traki.

Na debelo!

Na drobno!

Denarja ni

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 kron na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor.

J. Batič Ilirska, Bistrica 26, Kranjsko

Pozor!

Predno si nakupite vaše potrebščine, naročite vzorce in cenik z več tisoč slikami, da se prepričate o nizkih cenah in dobrem blagu

223

Prve gorenjske razpošiljalnice
IVAN SAVNIK, KRANJ št. 150.

Cenik zastoj, vzorci poštnine prosto. — Prepričanje ne škoduje nikdar!

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj se najbolj priporoča.